

STANDARDIZAREA

ASRO

August 2006 | www.asro.ro

Asociația de Standardizare din România

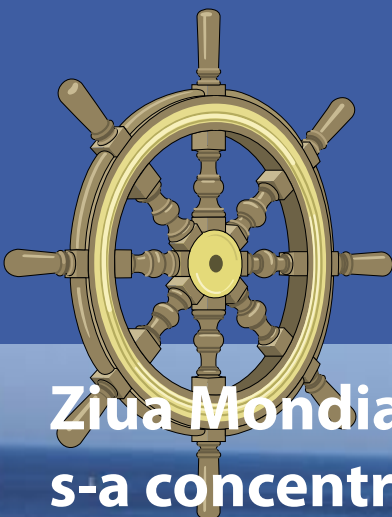
Ziua Mondială a Marinei

**Standardul
SR EN 10027-1:2006,**
instrument de lucru
pentru simbolizarea
oțelurilor

ISO 22000
Primele feedback-uri

Ziua Mondială a Marinei, în 2006,
s-a concentrat pe cooperarea tehnică

CUPRINS

Eveniment

Ziua Mondială a Marinei, în 2006, s-a concentrat pe cooperarea tehnică 1

Standardizarea română

Standardele Lunii 3
Standardul SR EN 10027-1:2006, instrument de lucru pentru simbolizarea oțelurilor 6

Actualitatea europeană

Noua Abordare – trecut și viitor 8

Standardizarea europeană

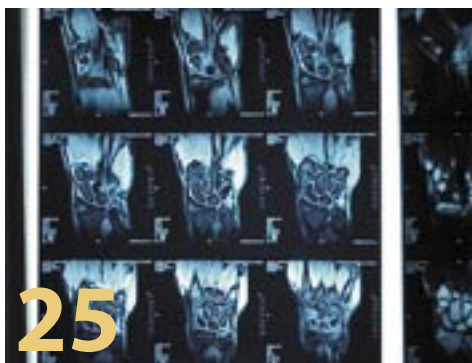
Întreprinderile mici și mijlocii se implică în procesul de elaborare a standardelor ISO 22000. Primele feedback-uri 12

Standardizarea internațională

Standardizarea în domeniul recipientelor criogenice 15
Comisia Codex Alimentarius a FAO/OMC 18
Lucrările de redactare a viitorului standard ISO 26000, referitor la responsabilitatea socială, progresează 20
Controlul managementului web site-urilor grație unor linii directe îmbunătățite 22
Șeful secretariatului ONU în domeniul schimbării climei subliniază importanța noilor standarde ISO 14064 referitoare la reducerea gazelor cu efect de seră și la schimburile de drepturi de emisie 23
ISO a elaborat un standard pentru evaluarea din timp a expunerii la radiațiile ionizante și a riscurilor pe care acestea le comportă asupra sănătății lucrătorilor 25
ISO studiază elaborarea de standarde pentru un management superior al situațiilor de criză 27

Terminologie

Sit, site sau sait? 29

25

ISO a elaborat un standard pentru evaluarea din timp a expunerii la radiațiile ionizante și a riscurilor pe care acestea le comportă asupra sănătății lucrătorilor

29

Sit, site sau sait?

23

Șeful secretariatului ONU în domeniul schimbării climei subliniază importanța noilor standarde ISO 14064 referitoare la reducerea gazelor cu efect de seră și la schimburile de drepturi de emisie

STANDARDIZAREA ASRO

ISSN 1220-2061

Publicație oficială a
Asociației de Standardizare din România

ASRO

Director Responsabil:
Alexandru GREABU

Redacție:
Maria Bratu

Tehnoredactare:
Ștefania Kraus

Coperta:
Ștefania Kraus

ASRO

Str. Mendeleev 21-25
Tel: 316 77 24
Fax: 317 25 14

Direcția Standardizare:
Tel/Fax: 315 58 70

Direcția Publicații:
Redacție – Marketing:
Tel: 316 99 74

Abonamente și publicitate:

ASRO

Serviciul Vânzări – Abonamente:
Tel: 316 77 25
Fax: 317 25 14; 312 94 88

Cititorii din străinătate se pot abona prin S.C. Rodipet S.A., cu sediul în Piața Presei Libere nr. 1, corp B, sector 1, București, România la P.O. Box 33-57, la fax: 0040-21-318.70.02 sau e-mail: abonamente@rodipet.ro; suscriptions@rodipet.ro sau online la adresa www.rodipet.ro

© Toate drepturile rezervate ASRO

Ziua Mondială a Marinei, în 2006, s-a concentrat pe cooperarea tehnică

În fiecare an, Organizația Maritimă Internațională (IMO) sărbătorește Ziua Mondială a Marinei. Data exactă rămâne la latitudinea fiecărui guvern, dar în general, evenimentul are loc în ultima săptămână a lunii septembrie. Această zi este sărbătorită cu scopul de a evidenția importanța protejării mediului marin, securității maritime și siguranței navigației. Ziua Marinei Române se sărbătorește anual, pe data de 15 august, de Sfânta Maria.

Cu ocazia sărbătoririi Zilei Mondiale a Marinei, în 2005, secretarul general al Organizației Maritime Internaționale, dl Efthimios Mitropoulos, a subliniat în mesajul său: „Navele de astăzi sunt demne de admirația noastră, navigația fiind într-o adevărată epocă de aur. Navele nu au fost niciodată atât de avansate tehnic, atât de sofisticate, imense, nu au transportat încărcătură atât de mare, nu au prezentat atâta siguranță și o ambianță prietenoasă ca acelea de astăzi. În navigația actuală putem vedea minuni ale ingineriei, corelate cu stadiul cel mai avansat al tehnicii, demne de a fi considerate drept cele mai bune realizări ale infrastructurii noastre globale. Peste 90 % din comerțul mondial se efectuează pe mare. Transportul și comunicațiile sunt cruciale

pentru o dezvoltare accelerată la nivel mondial. Acest succes se datorează unui cadru amplu de reguli, reglementări și standarde elaborate de-a lungul mai multor ani, prin colaborarea dintre organizațiile internaționale și membrii IMO, dar mai ales prin participarea întregii industrii.” Consiliul IMO, din iunie 2005, a aprobat propunerea secretarului general, dl Efthimios Mitropoulos, ca tema Zilei Mondiale a Marinei, în 2006, să fie „Cooperarea tehnică - răspuns al Organizației Maritime Internaționale la summit-ul mondial din 2005”.

Comisia Electrotehnică Internațională - CEI, organizație internațională de standardizare, care și-a sărbătorit anul acesta centenarul existenței, continuă să-și dezvolte, într-un ritm susținut, raportat la stadiul actual al tehnicii, activitatea de elaborare și publicare a standardelor internaționale și a altor documente tehnice internaționale, pentru toate tehnologiile electrice, electronice și similare. România este reprezentată la CEI de către Asociația de Standardizare din România, ASRO - organismul național de standardizare. Activitatea de standardizare a CEI se desfășoară în comitete și subcomitete tehnice pentru care au fost constituite „în oglindă” comitetele tehnice române.

Comitetele tehnice ale CEI colaborează cu foarte multe organizații internaționale, în funcție de domeniul de activitate căruia le sunt destinate standardele. Pentru a se asigura cea mai bună practică, universal acceptată, în lumina elaborării standardelor ce trebuie să îmbunătățească

securitatea și siguranța maritimă, și să contribuie la prevenirea poluării marine, CEI colaborează cu IMO, prin intermediul comitetelor tehnice CEI/TC 80 - *Maritime navigation and radiocommunication equipment and systems*, căruia îi corespunde comitetul tehnic român CT 143 - *Echipamente și sisteme de navigație și CEI/TC 18 - Electrical installations of ships and of mobile and fixed offshore units*, căruia îi corespunde la nivel național CT 142 - *Instalații electrice la bordul navelor*.

Bricul Mircea, construit între 1937 și 1939 la șantierele Navale Blohm&Voss, din Hamburg s-a aflat în perioada 05.1939 - 09.1944 în dotarea flotei militare române. Între 1944 și 1946 a staționat în portul Sevastopol, fiind compensație de război pentru flota maritimă rusă, după care a fost redat României. În 1996, după ce a fost supus unor reparații capitale și a fost modernizat, figura printre primele cinci veliere din lume

Activitatea comitetelor tehnice române CT 142 și CT 143 se corelează cu cea a comitetului tehnic român CT 199 - *Construcții navale*, căruia îi corespunde la nivel internațional comitetul tehnic ISO/TC8 - *Ships and Marine Technology*, prin intermediul căruia Organizația Internațională de Standardizare colaborează cu Organizația Maritimă Internațională.

„Cea mai bună cale de a îmbunătăți siguranța maritimă o reprezintă elaborarea reglementărilor internaționale ce trebuie respectate de toate națiunile implicate în transportul maritim, reglementări adoptate printr-o serie de tratate, încă de la mijlocul secolului al 19-lea”, potrivit afirmației IMO.

Orice reglementare devine completă atunci când în conținutul acesteia se face referire la un standard. Organismele de standardizare europene colaborează cu guvernele și autoritățile de reglementare ale statelor membre, în scopul corelării reglementărilor

tehnice cu stadiul actual al tehnicii și cerințele de securitate prevăzute în standardele ce trebuie adoptate. În conformitate cu Legea 608/2001, cu modificările și completările ulterioare, privind evaluarea conformității produselor, sunt incluse în lista domeniilor reglementate ambarcațiunile de agrement și echipamentele maritime.

Directiva 94/25/CE - Ambarcațiuni de agrement, este o directivă europeană adoptată la nivel național prin HG nr.2195/30.11.2002 privind stabilirea condițiilor de introducere pe piață și/sau punere în funcțiune a ambarcațiunilor de agrement. Amendamentul 2003/44/CE a fost transpus în legislația națională prin *Ordinul Ministrului Transporturilor, Construcțiilor și Turismului nr.1681/06.10.2005, privind aprobarea listei standardelor române care adoptă standardele europene armonizate, ale căror prevederi se referă la ambarcațiunile de agrement*. Sunt 67 standarde armonizate, dintre care 66 fac obiectul activității CT 199 și numai 1 standard, SR EN 60092-507:2003, *Instalații electrice la bordul navelor. Partea 507: Nave de agrement*, al CT 142.

Pentru *Directiva nr.96/98/CE - Echipamente maritime*, împreună cu amendamentele 98/85/CE, 2001/53/CE și 2002/75/CE, s-a emis *Ordinul Ministrului Transporturilor nr.582/14.04.2003, OMLPTL, privind normele tehnice pentru aprobarea de tip a echipamentelor și produselor pentru nave maritime, prevăzute de convențiile internaționale la care România este parte*. Standardele de încercări pentru echipamente de navigație sunt elaborate de comitetul tehnic român CT 143, fiind standarde române care au adoptat standarde europene și, respectiv, internaționale. De exemplu, SR EN 60945:2003 se aplică la majoritatea echipamentelor de bord.

În concluzie, trebuie adoptate ca standarde române toate standardele internaționale, în cadrul comitetelor tehnice române corespondente. De asemenea, se recomandă să fie traduse standardele la care se face referire în normativele naționale, pentru a se asigura o implementare corespunzătoare.

Bibliografie: Organizația Maritimă Internațională-IMO, www.imo.org

Traducere și adaptare: Doina **Dragomir**, expert principal standardizare

Standardele lunii

Maria BRATU, expert documentare, Direcția Publicații, ASRO

Protecția exterioară și interioară a clădirilor. Izolație termică

SR EN ISO 13791:2006, Performanța termică a clădirilor. Calculul temperaturii interioare a unei încăperi fără climatizare în timpul verii. Criterii generale și proceduri de validare

Standardul stabilește ipotezele, condițiile la limită, ecuațiile și încercările de validare pentru o metodă de calcul, în regim tranzitoriu orar, a temperaturilor interioare (ale aerului și operative) în timpul sezonului cald, a unei singure încăperi fără funcționarea nici unui echipament de răcire/încălzire.

Clasificare alfanumerică: G06- Fizica geoconstrucțiilor. Termotehnica, higrotehnica, acustica și iluminatul natural în construcții;

Clasificare ICS: 91.120.10 - Izolație termică.

Instalații în clădiri. Sisteme de încălzire centrale

SR EN 14394:2006, Cazane de încălzire. Cazane echipate cu arzătoare cu tiraj forțat. Putere utilă mai mică sau egală cu 10 MW și temperatură maximă de funcționare de 110 grade C

Documentul stabilește cerințele și metodele de încercare referitoare la execuția, securitatea și utilizarea rațională a energiei la cazanele de încălzire (cazane standard și cazane cu temperatură joasă) alimentate cu combustibili lichizi, executate din oțel și din fontă, echipate cu arzătoare conforme cu standardele aplicate arzătoarelor până la o putere utilă nominală de 10 MW (pentru arzătoarele cu pulverizare, a se vedea standardul SR EN 267:1999). Conform instrucțiunilor producătorului, aceste cazane

funcționează fie cu depresiune (cu tiraj natural), fie cu presiune în camera de ardere (cazane presurizate).

Clasificare alfanumerică: C41 - Cazane și instalații de cazane;

Clasificare ICS: 01.040.91 - Construcții și materiale de construcții (Vocabulare);
91.140.10- Sisteme de încălzire centrale.

Lianți. Materiale pentru etanșare

SR EN 13897:2006, Foi flexibile pentru hidroizolații. Foi hidroizolante bituminoase, de material plastic și de cauciuc, pentru acoperiș. Determinarea etanșeității la apă după întindere la temperatură scăzută

Standardul stabilește încercarea pentru determinarea capacității foilor flexibile de a rămâne etanșe la apă, după ce au fost întinse la temperatură scăzută. El se aplică numai unui izolanț monostrat cu fixare mecanică. Elaborat pentru a fi aplicat învelitoarelor de acoperiș, documentul poate fi aplicat, de asemenea, și altor domenii în care este relevant.

Clasificare alfanumerică: H71 - Materiale pentru izolații;

Clasificare ICS: 91.100.50 - Lianți. Materiale pentru etanșare.

Industria pielăriei. Piele și blănuri

SR EN ISO 4684:2006, Piele. Analize chimice. Determinarea materiilor volatile

Standardul stabilește metoda de determinare a materiilor volatile, care se aplică tuturor tipurilor de

piele. Această metodă nu permite determinarea conținutului exact de umiditate din piele, ținând seama de evaporarea altor substanțe volatile și de oxidarea materiilor grase și a taninurilor la temperaturi ridicate. O parte din apa absorbită poate rămâne în piele după uscare.

Clasificare alfanumerică: M40 - Generalități;
Clasificare ICS: 59.140.30 - Piele și blănuri.

Industria petrolieră și tehnologii asociate. Gaz natural

SR EN ISO 18453:2006, Gaz natural. Corelarea între conținutul de apă și punctul de rouă al apei

Documentul prezintă o metodă care să furnizeze utilizatorului o relație matematică fiabilă între conținutul de apă și punctul de rouă al apei în gazul natural, atunci când una dintre cele două valori este cunoscută. Metoda de calcul, elaborată de GERG, se poate aplica atât la calculul conținutului de apă, cât și la cel al punctului de rouă al apei. Acest standard prezintă incertitudinea în cazul corelării, dar nu are ca scop cuantificarea incertitudinilor de măsurare.

Clasificare alfanumerică: A61 - Metode de analiză și încercări;

Clasificare ICS: 75.060 - Gaz natural.

SR EN ISO 19739:2006, Gaz natural. Determinarea compușilor de sulf prin cromatografie

Standardul stabilește modul de determinare a hidrogenului sulfurat, a sulfurii de carbon, a tiolilor, a fracțiilor C1 la C4, a sulfurilor și a tetrahidrotiofenului (THT), utilizând cromatografia în fază gazoasă (CPG). În funcție de metoda aleasă dintre cele prezentate în anexe, domeniile de aplicare pentru determinarea compușilor de sulf pot varia, dar, oricare ar fi metoda utilizată, se aplică cerințele prezentului standard român.

Clasificare alfanumerică: A61 - Metode de analiză și încercări;

Clasificare ICS: 75.060 - Gaz natural

Elemente ale construcțiilor. Acoperișuri

SR EN 607:2006, Jgheaburi de streașină și racorduri din PVC-U. Definiții, cerințe și metode de încercare

Prezentul document specifică cerințe și metode de încercare pentru jgheaburi de streașină și racorduri realizate din policlorură de vinil

neplastifiată (PVC-U), destinate a fi utilizate la evacuarea apelor pluviale.

Clasificare alfanumerică: H33 - Produse pentru învelitori și pereți;

Clasificare ICS: 01.040.91 - Construcții și materiale de construcții (Vocabulare);
91.060.20 - Acoperișuri.

Încercările metalelor. Încercări mecanice ale metalelor

SR EN ISO 4545-1:2006, Materiale metalice. Încercarea de duritate Knoop. Partea 1: Metoda de încercare

Standardul specifică metoda de încercare a durității Knoop cu forțe de încercare de 0,098 07 N până la 19,614 N. Metoda este recomandată numai pentru amprente cu diagonale mai mari sau egale cu 0,020 mm. Standardul reprezintă revizuirea SR ISO 4545:1999, pe care îl înlocuiește.

Clasificare alfanumerică: B03 - Încercări mecanice de rezistență a materialelor;

Clasificare ICS: 77.040.10 - Încercări mecanice ale metalelor

SR EN ISO 4545-2:2006, Materiale metalice. Încercarea de duritate Knoop. Partea 2: Verificarea și etalonarea mașinilor de încercare

Standardul stabilește o metodă de verificare a principalelor funcții ale aparatului și o metodă de verificare indirectă utilizată pentru verificarea globală a aparatului. El reprezintă revizuirea SR ISO 4546:1999, pe care îl înlocuiește.

Clasificare alfanumerică: B03 - Încercări de rezistență ale materialelor;

Clasificare ICS: 77.040.10 - Încercări mecanice ale metalelor

SR EN ISO 4545-3:2006, Materiale metalice. Încercarea de duritate Knoop. Partea 3: Etalonarea mostrelor etalon

Standardul stabilește metoda de etalonare a mostrelor etalon de duritate pentru aparatele de încercare a durității Knoop, destinate verificării indirecte a acestor aparate. El reprezintă revizuirea SR ISO 4547:1999, pe care îl înlocuiește.

Clasificare alfanumerică: B03 - Încercări mecanice de rezistență ale metalelor;

Clasificare ICS: 77.040.10 - Încercări mecanice ale metalelor

SR EN ISO 4545-4:2006, *Materiale metalice. Încercarea de duritate Knoop. Partea 4: Tabele de valori de duritate*

Standardul prezintă un tabel pentru calculul valorilor de duritate Knoop în cazul încercărilor realizate pe suprafețe plane, conform SR EN ISO 4545-1.

Clasificare alfanumerică: B03 - Încercări mecanice de rezistență ale metalelor;

Clasificare ICS: 77.040.10 - Încercări mecanice ale metalelor.

Materiale de construcții. Ciment, ipsos, var, mortar

SR EN 13914-1:2006, *Proiectarea, prepararea și aplicarea tencuielilor interioare și exterioare. Partea 1: Tencuieli exterioare*

Standardul stabilește condițiile și recomandările pentru proiectarea, prepararea și aplicarea tencuielilor exterioare pe bază de ciment, var sau alți lianți minerali și/sau combinații ale acestora, ciment pentru zidărie și lianți polimerici modificați; această aplicare se face pe toate tipurile de suporturi, indiferent dacă este vorba de pereți verticali sau intradosuri. Documentul tratează aplicarea acestor tencuieli atât pe suporturi noi, cât și vechi, precum și întreținerea și repararea lucrărilor deja existente. Mortarele al căror liant principal este un material organic nu fac obiectul acestui standard.

Clasificare alfanumerică: H31 - Betoane și mortare;

Clasificare ICS: 91.100.10 - Ciment. Ipsos. Var. Mortar

Elemente ale construcțiilor. Acoperișuri

SR EN 612:2006, *Jgheaburi cu streășină, cu pereți frontali rigidizați cu bordaj și burlane pentru apă pluvială, cu îmbinări petrecute, realizate din foi metalice*

Acest standard specifică cerințe pentru jgheaburi de streășină și burlane descendente pentru ape pluviale, realizate din foi metalice. El stabilește caracteristicile generale, sistemul de notare, clasificarea, marcarea și cerințele de calitate pentru produse. Documentul se aplică la jgheaburi de streășină și burlane descendente exterioare pentru apă pluvială care sunt susținute cu cârlige metalice și utilizate la evacuarea apei pluviale. Forma și dimensiunile unui jgheab sunt definite de cantitatea de apă care trebuie evacuată de pe acoperiș către burlanele descendente și de cerințele de proiectare arhitecturale. Documentul specifică cerințele pentru jgheaburi și burlane descendente pentru ape pluviale, care permit acestor produse să îndeplinească toate condițiile uzuale de funcționare, cum ar fi colectarea și evacuarea apei pluviale, a zăpezii topite sau a apei cu gheață de pe o clădire, la un sistem de scurgere sau un canal din exteriorul clădirii. Cerințele privind piesele de fixare, construcția suport, piesele auxiliare sau metoda de realizare a îmbinărilor dintre diferitele componente nu sunt incluse în acest document. El nu specifică cerințele pentru jgheaburi de streășină confecționate manual, pe șantier.

Clasificare alfanumerică: H71 - Materiale pentru izolații;

Clasificare ICS: 91.060.20 - Acoperișuri

Standardul SR EN 10027-1:2006, instrument de lucru pentru simbolizarea oțelurilor

Jeni TOMA, expert standardizare, Direcția Publicații, ASRO

Pentru corecta aplicare a standardelor din domeniul metalurgiei, dar mai ales pentru facilitarea contractărilor, este absolut necesară simbolizarea cât mai semnificativă a produselor.

Standardul SR EN 10027-1:2006, *Sisteme de simbolizare a oțelurilor. Partea 1: Simbolizarea alfanumerică*, stabilește regulile de simbolizare a oțelurilor bazate pe simboluri literale și numerice prin care se exprimă caracteristicile principale, de exemplu: mecanice, fizice și chimice, în scopul identificării oțelurilor.

Standardul EN 10027-1:2006 a fost elaborat de comitetul tehnic ECISS/TC 7, *Simbolizarea convențională a oțelului*, și a fost adoptat ca standard român în 2006 de comitetul tehnic român CT 42, *Oțeluri și feroaliaje*.

Standardul prevede că pentru fiecare marcă de oțel se alocă o singură simbolizare alfanumerică.

Sistemul de simbolizare numeric este definit în standardul SR EN 10027-2:1996, *Sisteme de simbolizare pentru oțeluri. Partea 2: Sistemul numeric*.

Notarea completă a unui produs de oțel, atunci când se utilizează în comenzi și în documente contractuale, trebuie să cuprindă pe lângă simbolizarea alfanumerică și indicații referitoare la condițiile tehnice de livrare corespunzătoare oțelului specificat. Pentru oțelurile specificate în standarde, această indicație trebuie să fie numărul de referință al standardului de produs corespunzător.

Detalii cu privire la structura simbolizării alfanumerice a oțelului sau a produsului de oțel sunt prezentate în standardele de produs corespunzătoare sau în standardele de dimensiuni.

Pentru simbolizarea oțelurilor se utilizează trei grupe de simboluri, și anume:

- simboluri principale, care semnifică utilizarea prevăzută a oțelului, anumite caracteristici mecanice sau cantitatea de carbon;
- simboluri suplimentare pentru oțel, care semnifică, în general, prelucrările la care a fost supus oțelul;
- simboluri suplimentare pentru produse de oțel, care indică tipul de acoperire pentru produsele

de oțel, condițiile de tratament termic pentru acestea etc.

Simbolizările alfanumerice se clasifică în două categorii principale:

Categoria 1: Oțeluri simbolizate în funcție de caracteristici mecanice sau fizice;

Categoria 2: Oțeluri simbolizate în funcție de compoziția chimică.

În categoria 1 de simbolizare sunt cuprinse:

- oțelurile pentru construcții;
- oțelurile pentru aparate sub presiune;
- oțelurile pentru țevi;
- oțelurile pentru construcții mecanice;
- oțelurile pentru armarea betonului;
- oțelurile pentru beton precomprimat;
- oțelurile pentru sau sub formă de șine;
- produse plate pentru formare la rece ;
- produse plate de oțel cu rezistență ridicată pentru formare la rece ;
- oțeluri electrice.

În categoria 2 de simbolizare sunt cuprinse:

- oțelurile nealiatate cu un conținut mediu de mangan;
- oțeluri nealiatate pentru automate;
- oțeluri aliate;
- oțeluri inoxidabile;
- oțeluri rapide.

În standard sunt explicitate tabelar simbolizările alfanumerice pentru tipurile de oțel enumerate mai sus și menționate în standardele europene (EN), specificațiile tehnice (TS), rapoartele tehnice (TR) și standardele naționale ale membrilor CEN.

Există și un sistem de simbolizare numerică definit în standardul SR EN 10027-2:1996, *Sisteme de simbolizare pentru oțeluri. Partea 2: Sistemul numeric*, care stabilește structura simbolurilor numerice ale oțelurilor, precum și modul de organizare, atribuire și difuzare a lor.

De asemenea, pentru înțelegerea corectă a simbolizărilor este necesară consultarea standardului SR EN 10020:2003, *Definirea și clasificarea mărcilor de oțel*, care definește termenul *oțel* și clasifică mărcile de oțel după compoziția chimică și după proprietățile fizice.

Noua Abordare – trecut și viitor

Roxana ZUGRAVU, expert Marketing, Direcția Publicații, ASRO

Comisia Europeană a lansat o consultare publică, încercând să obțină părerile tuturor părților interesate, în vederea îmbunătățirii Noului Abordări, în special în domeniile evaluării conformității, acreditării, în ceea ce privește marcajul CE și supravegherea pieței.

Dar să vedem mai întâi ce înseamnă Noua Abordare...

Uniunea Europeană trebuie să se constituie într-o piață internă, fără frontiere, care să acționeze ca o piață unică, lipsită de bariere comerciale și fără restricții ale liberei circulații a produselor și a serviciilor. Deci, acest spațiu economic în care produsele, serviciile, capitalul și forța de muncă pot circula liber, trebuie să furnizeze o bază pentru prosperitate în Uniunea Europeană. Ca urmare a acestui fapt, UE și-a intensificat eforturile pentru a pune bazele sistemului liberei circulații a produselor. Astfel, a apărut necesitatea dezvoltării unor instrumente noi și originale pentru a înlătura barierele din calea liberei circulații a produselor. Barierele din calea comerțului, rezultate din adoptarea unor standarde și reglementări tehnice naționale divergente, urmau să fie prevenite printr-o procedură. În consecință, restricțiile în calea liberei circulații a produselor puteau fi evitate sau eliminate numai prin armonizarea tehnică la nivelul Comunității. Astfel, urma să se pună bazele unei noi strategii și tehnici de reglementare referitoare la armonizarea tehnică și standardizare. În acest context a apărut **Noua Abordare** în reglementarea produselor și **Abordarea Globală** în evaluarea conformității. Noua Abordare și Abordarea Globală sunt complementare, iar punctul lor comun îl reprezintă faptul că se limitează intervenția publică la ceea ce este esențial și se acordă industriei o mare libertate în alegerea modului de îndeplinire a obligațiilor publice.

Încă din 1985, Noua Abordare a dat posibilitatea producătorilor să aleagă diferite soluții tehnice pentru a demonstra că produsele lor

prezintă siguranță și pot fi introduse pe piață. Din 1987, 25 de directive au fost adoptate, pe baza Noului Abordări și a Abordării Globale, cu un dublu scop: de a asigura libera circulație a mărfurilor conform armonizării tehnice din toate sectoarele și de a garanta un nivel ridicat de protecție a interesului public. În consecință, Noua Abordare a stimulat inovarea și competitivitatea pe piață, devenind un model pentru o reglementare mai bună. Împreună cu dezvoltarea Pieței Unice Interne, Noua Abordare asigură, de asemenea, un nivel ridicat de protecție a interesului public în domenii ca: sănătatea, siguranța, protecția consumatorului și a mediului.

Noua Abordare a contribuit cu succes la eficientizarea funcționării pieței interne, însă are și punctele sale slabe. Unul dintre acestea este faptul că ea s-a dovedit a fi foarte dependentă de eficiența organismelor europene de standardizare, fiind afectată de imaginea „industrială” a activității de standardizare. Mai mult, controlul mecanismelor pentru procesul de acreditare a organismelor de evaluare a conformității nu s-a făcut într-un mod foarte transparent sau complet. O altă problemă ar fi lipsa coerenței și a mecanismelor de consolidare a sistemelor de supraveghere a pieței, coroborată cu cea a unor clauze care să impună mecanisme de salvagardare, atât pentru controlul pieței interne, cât și pentru controlul produselor și serviciilor provenite din alte state.

Luând în considerare toate aceste aspecte, Consiliul de Miniștri al Uniunii Europene a adoptat o rezoluție, în 10 noiembrie 2003, prin care a invitat Comisia Europeană să pregătească o revizuire a Noului Abordări pentru armonizarea tehnică. Revizuirea

Noii Abordări era menită să aducă modificări și îmbunătățiri diferitelor sale elemente constitutive, cu scopul de a asigura o mai mare coerență directivelor care transpun Noua Abordare și viitoarelor reglementări. Diferitele departamente ale Comisiei Europene au desfășurat o muncă asiduă de pregătire a subiectelor tehnice, în colaborare cu terțe părți interesate din întreaga Uniune Europeană. În urma acestor studii, vicepreședintele Günter Verheugen a luat hotărârea să se deruleze o consultare publică pentru ca departamentele Comisiei să poată pregăti și înainta o propunere legislativă. În consecință, **pe data de 13 iunie 2006, Comisia Europeană a lansat o consultare publică**, încercând să obțină părerile tuturor părților interesate, în vederea îmbunătățirii Noii Abordări, în special în domeniile evaluării conformității, acreditării, în ceea ce privește marcajul CE și supravegherea pieței. Experiența ne arată că, atât eficacitatea, cât și implementarea acestora pot fi îmbunătățite. Consultarea abordează și aspecte referitoare la lucrările curente ale Comisiei Europene, care vizează simplificarea legislativă în domeniul produselor. Comisia Europeană prevede, de asemenea, și stabilirea unor reguli comune pentru Noua Abordare și pentru metoda tradițională a armonizării tehnice.

Obiectivul revizuirii este simplificarea viitoare a cadrului legislativ în domeniul armonizării tehnice și asigurarea unei legislații coerente în domeniul produselor. Astfel, Comisia a întocmit un document consultativ în care sunt tratate pe larg principalele subiecte supuse consultării publice. Consultarea s-a încheiat prin invitarea părților participante să completeze un chestionar. **Chestionarul și documentul consultativ** au putut fi descărcate pe perioada consultării de pe site-ul:

http://ec.europa.eu/enterprise/newapproach/review_en.htm

Principalele elemente ale documentului consultativ au fost:

- asigurarea unor opțiuni eficiente pentru **procedurile de evaluare a conformității**, de exemplu, modalitățile prin care un producător poate să demonstreze că produsul său este în conformitate cu cerințele legale;

- **certificarea calității și creșterea încrederii în activitatea organismelor de evaluare a conformității** (organisme de certificare, laboratoare de încercări) și asigurarea coerenței regulilor care le guvernează;
- creșterea **rolului acreditării**, de exemplu, un sistem de atestare pentru organisme de evaluare a conformității care să asigure că acestea au competența necesară să-și îndeplinească activitatea;
- asigurarea că **marcajul CE**, marcaj prin intermediul căruia producătorul declară că produsul său este în conformitate cu standardele aplicabile, este înțeles foarte bine de către toată lumea și atestă o mai bună siguranță a produsului;
- consolidarea și coordonarea **sistemelor de supraveghere a pieței**, prin monitorizarea acestora, pentru a asigura faptul că produsele plasate pe piață corespund legislației în vigoare și că se iau măsurile necesare în cazul în care produsele nu satisfac nivelul de securitate prevăzut.

După această consultare, Comisia va finaliza propunerea legislativă (proiectul de lege) care va fi adoptată probabil la sfârșitul anului 2006. Propunerea va trebui să lămurească într-un mod mult mai eficient care sunt responsabilitățile întreprinderilor și care sunt responsabilitățile autorităților publice atât la nivel național, cât și european. Documentul supus consultării reunește diferite elemente tehnice ale viitoarei propuneri legislative. Diversele componente ale acestui document consultativ au constituit subiect de dezbateri și seminarii încă înainte de inițierea acestei consultări, Comisia garantând că se va ține cont de acestea în pregătirea propunerii legislative.

Consultarea a fost menită să confere mai multă transparență procesului consultativ și să asigure luarea în considerare a obiecțiilor, aprecierilor și opiniilor tuturor părților interesate. Ea s-a încheiat în 26 iulie 2006, iar rezultatele sale vor fi făcute publice pe site-ul:

http://ec.europa.eu/enterprise/newapproach/review_en.htm.

Întreprinderile mici și mijlocii se implică în procesul de elaborare a standardelor

Véronique ROLLAND

AFNOR a desfășurat o activitate cu caracter iterativ pentru a cunoaște percepția și așteptările partenerilor săi. *Enjeux* prezintă așteptările întreprinderilor mici și mijlocii din regiunea Bretagne. Este vorba de informarea permanentă în domeniul elaborării standardelor, de implementarea acestora sau de cerințele impuse de directivele noi.

Standardizarea are un impact pozitiv asupra schimburilor; ea stimulează inovația și competiția. Totuși, întreprinderile, îndeosebi cele mici și mijlocii, se confruntă cu numeroase probleme. Într-o primă etapă, efortul de organizare, înțelegere și uniformizare poate constitui adesea o frână în calea unei viziuni strategice pe termen lung. „La început, când o întreprindere mică sau mijlocie inițiază un demers de informare cu privire la standardizare, ea percepe acest lucru ca pe o cerință, pentru a respecta reglementările sau a răspunde așteptărilor clienților”, afirmă Christelle Zanibelli, de la Uniunea Patronală Interprofesională ARMOR (UPIA). Întrebările pe care și le pun întreprinderile sunt: care sunt standardele care se aplică domeniului lor de activitate, cui trebuie să se adreseze, cum să definească nivelul de informare care trebuie implementată, domeniile care trebuie monitorizate, care sunt sursele pe care trebuie să le utilizeze. Toate aceste probleme pot afecta bunele lor intenții. Sunt departe de o viziune largă de management, în cadrul strategiei economice a întreprinderii. Întreprinderile identifică cu greu standardele care le sunt necesare și întâmpină dificultăți în implementarea lor. Puține întreprinderi mici și mijlocii reușesc să implementeze un sistem de informare permanentă fără a beneficia de sprijin. „Formarea

profesională în cadrul întreprinderii este, în acest context, esențială”, adaugă Christine Zanibelli. „Argumentele noastre sunt clare: informarea permanentă în domeniul standardizării permite anticiparea evoluției; standardele nu trebuie percepute ca niște cerințe, ci ca niște oportunități. Întreprinderile noastre mici și mijlocii doresc să le devanseze pe celelalte din punct de vedere al tehnologiilor, al produselor și al mesajului adresat clienților”. De aceea, certificarea nu constituie obiectivul final al activităților lor. „La ora actuală, în Bretagne, întreprinderile din domeniul agroalimentar nu sunt certificate în conformitate cu ISO 14001, însă cele mai multe dintre ele au implementat un sistem de informare permanentă, o adevărată provocare economică în domeniu”, continuă doamna Zanibelli.

Procedura IPM

La Euro Info Centre, din Bretagne, Alexandre Colomb menționează alte necesități în domeniul standardizării: „Ne confruntăm cu numeroase probleme în ceea ce privește reglementarea și standardele, care se dovedesc deosebit de dificile pentru întreprinderile care doresc să accedă la piețele străine. Din fericire, datorită procedurii IPM (interactive policy making) a Comisiei Europene, putem lega disfuncționalitățile Pieței Unice de cazuri concrete de dificultăți cu care se confruntă întreprinderea. De exemplu, cazul unei întreprinderi care fabrică aparate pentru încălzirea apei în industrie, și care respectă cerințele *Directivei Mașini*. În Spania, autoritățile cereau acestei întreprinderi să obțină o certificare în domeniul

aparatorilor cu funcționare pe bază de gaz. Cine avea dreptate, francezii sau spaniolii? Am apelat la Comisia Europeană, care a luat legătura cu autoritățile din cele două state și a lămurit problema. Francezii au avut dreptate și spaniolii au trebuit să schimbe abordarea”. Aceste probleme de întreprindere la nivelul statelor nu sunt rare. Dacă Noua Abordare a simplificat viața întreprinderilor, corelarea dintre directivele și standardele europene se realizează uneori cu dificultate și rămâne frecvent un „amalgam”. „Întreprinderile mici și mijlocii întâmpină dificultăți în determinarea rolului standardelor în raport cu alte documente, reglementări și decrete. Pe de altă parte, dacă standardele sunt corect percepute când sprijină conformitatea cu un text de reglementare, dificultățile apar când nu există nici un standard pe acel subiect. Întreprinderea se află în dificultate întrucât ea trebuie să demonstreze că respectă cerințele directivei”, declară Alexandre Colomb. De exemplu, două directive europene au apărut în iulie 2005 în domeniul echipamentelor electronice: una se referă la substanțele periculoase, iar cealaltă la managementul deșeurilor. Întrucât Comisia Europeană nu a creat un sistem de certificare din motive de flexibilitate, întreprinderile au solicitat elaborarea unui standard – un factor determinant pentru export, dar și pentru accesul la piețele publice. „Clienții le cer întreprinderilor respectarea standardelor. Riscul cu care se confruntă întreprinderile mici și mijlocii este faptul că li se cere

respectarea unor referențiale care nu au caracter obligatoriu”.

A-și aduce contribuția, nu a suporta

La Laboratorul AES Chemunex, fabricant și furnizor de medii de cultură pentru industria farmaceutică, veterinară și cea agroalimentară, întreaga activitate se desfășoară pe baza standardelor. „În domeniul nostru, totul este standardizat”, afirmă Claire Gardyn, consilier tehnic. Aplicăm sute de standarde, fie ele standarde franceze, europene sau internaționale. Ele reprezintă „cheia” accesului la clienți. Perfect rodată, informarea în domeniul standardizării a fost externalizată la ARIST, însă un demers complementar s-a dovedit rapid necesar. Complexitatea procesului de elaborare a standardelor și rigiditatea pe care aceste documente le impuneau uneori din punct de vedere al procedurilor, au determinat organizația să opteze pentru următoarea soluție: „Nu mai dorim să suportăm evenimentele neprevăzute care intervin în evoluția standardelor. Am înțeles că putem contribui la această evoluție și, de patru ani, membrii ai personalului nostru fac parte din comisiile AFNOR și le furnizează informații din domeniul nostru de activitate”.

Traducere: Maria Bratu, din: *Enjeux*, nr. 260, decembrie 2005 – ianuarie 2006

ISO 22000. Primele feedback-uri

Fabienne NEDEY

Primele feedback-uri cu privire la activitățile de certificare în conformitate cu ISO 22000 par să confirme punctele forte sperate. Standardul ISO 22000 cu privire la managementul siguranței alimentelor generează un optimism puternic. Acest articol își propune să prezinte modul în care standardul menționat se va îmbina cu referențialele existente.

În Europa, preocupările generate de crizele alimentare succesive s-au tradus printr-o reglementare sporită a siguranței alimentelor. Pentru aplicarea acestei reglementări, denumită „pachet de măsuri în domeniul igienei”, producătorii se pot baza pe bunele practici de igienă, elaborate de profesioniști, precum și pe referențiale, în mod deosebit pe standardul ISO 22000, primul standard internațional de management al siguranței alimentelor.

„Marele avantaj al standardului ISO 22000 este faptul că integrează demersul HACCP¹ într-un sistem de management cu care întreprinderile sunt obișnuite”, constată Thierry Geslain, director în domeniul calității și consumului la ANIA². „În întreprinderile mici și mijlocii, crearea demersului HACCP a fost efectuată cu mijloace și cu sprijin extern; nu este un demers integrat de către întreprindere. Prin intermediul standardului ISO 22000, planul HACCP se împlinește, capătă un caracter viu, evolutiv și structurat”. Celălalt punct forte al acestui standard constă în faptul că structura sa este similară cu cea a standardului ISO 9000. „Standardul ISO 22000 este un limbaj universal și transversal recunoscut pretutindeni, iar faptul că este asemănător cu standardul ISO 9000 face implementarea sa mai ușoară; este un demers adaptat, întrucât, introducând bunele practici, standardul poate fi configurat într-un ansamblu de procese. Este un demers care va facilita schimburile cu prestatorii și cu furnizorii noștri de servicii”, confirmă Dominique Berget, director în domeniul siguranței alimentelor la Grupul Danone. Din acest motiv, caracterul atractiv al certificării în conformitate cu ISO 22000 va crește dacă administrația va ține seama de ea în cadrul verificărilor. „La ora

actuală, se desfășoară lucrări de standardizare suplimentare privind elaborarea unui ghid de audit. Dacă acest referențial garantează calitatea auditului și a auditorului, administrația va putea ușura verificările efectuate asupra întreprinderilor certificate”, afirmă Loïc Evan, director-adjunct în domeniul siguranței sanitare a alimentelor, la Ministerul Agriculturii și al Pescuitului.

Primele întreprinderi certificate

AFAQ/AFNOR a certificat 7 întreprinderi de la publicarea standardului, 10 alte certificări sunt în curs de desfășurare. „Standardul ISO 22000 ne-a ajutat să îmbunătățim analiza pericolelor, grație unei metodologii exhaustive și a unei ierarhizări mai bune a pericolelor și a riscurilor”, declară Pierre Masuy, responsabil pentru producția, calitatea și mediul locației de la Orgon d’Omya, prima certificată în Franța. Această certificare a însemnat și o îmbunătățire a trasabilității și a procedurilor de retragere a produsului, cu „încercări în alb”, care au permis corectarea disfuncționalităților (numere de telefon eronate), precum și îmbunătățirea sistemului informatic, pentru o cercetare mai rapidă a datelor cu privire la loturi. Capacitatea de încercare în funcție de proceduri, care este obligatorie în standard, constituie un element fundamental. În sfârșit, aspectul delegării demersului este major întrucât domeniul standardului este foarte vast”.

Adoptarea standardului este încă la început și nu se pot face încă pronosticuri cu privire la viitor. Totuși, interesul pe care îl suscită ISO 22000 este

evident. Diversele acțiuni desfășurate de AFNOR în zonă, pentru a face cunoscut acest standard, se bucură de succes. În Loire, Normandiei și Midi-Pyrénées, aceste operațiuni ghidează întreprinderile, în vederea certificării (autoevaluarea, auditul etc).

Proliferarea referențialelor

Standardul ISO 22000 a fost proiectat cu scopul de a armoniza diversele referențiale privind siguranța alimentelor. Unii distribuitori europeni cer furnizorilor lor o certificare BRC (referențialul englez)³⁾ sau IFS (referențialul franco-german)⁴⁾ pentru produsele care poartă mărcile distribuitorilor. La referențialele menționate se adaugă altele, precum SQF⁵⁾ 2000 și EUREPGAP⁶⁾ pentru producția primară. Firmele franceze nu au apreciat faptul că prin comunicarea creată în jurul ISO 22000 s-a creat o concurență între acest referențial și IFS. Standardul ISO 22000 este un referențial general, care se raportează la toate activitățile din lanțul alimentară. IFS, ca și BRC, răspunde unei necesități specifice: obligația distribuitorului de a controla locațiile de fabricație ale produselor care poartă marca sa, ținând seama de responsabilitatea sa juridică în acest domeniu. Toate firmele trebuie să procedeze astfel și administrarea în comun a acestui dispozitiv asigură încrederea cu privire la securitatea produselor care poartă mărcile distribuitorilor. Referențialele IFS, BRC și ISO 22000 răspund, deci, unor necesități diferite și nu se poate emite vreo critică cu privire la conținutul standardului ISO 22000. Speranța de a reuni, totuși, aceste standarde în cadrul unuia singur, cu caracter internațional, nu pare realistă, cel puțin pe termen scurt. Se poate face, totuși, un efort, pentru a construi „o punte” între aceste referențiale, pentru a limita costurile întreprinderilor care își propun să se certifice. ANIA își propune acest obiectiv: „Țelul pe care și l-au stabilit distribuitorii este acela de a suprima toate redundanțele și posibilele suprapuneri ale certificatelor. Există deja diverse audituri combinate IFS-BRC. Distribuitorii francezi sunt deschiși unor discuții internaționale cu privire la audituri combinate IFS-ISO 22000. Vom participa probabil la lucrările inițiate de ANIA pentru că scopul vizat este reducerea timpului și a costurilor de audit”.

Opinia specialistului

Thierry Geslain

Director în domeniul calității și al consumului la ANIA

„Recunoașterea standardului ISO 22000 va fi condiționată de succesul său la fața locului”

Este legitim ca un distribuitor să solicite niște măsuri pentru a asigura siguranța produselor sale. Consecința o constituie, însă, faptul că întreprinderile sunt supuse unor cerințe multiple și costisitoare.

Scopul pentru care a fost proiectat ISO 22000 – să se ajungă la un acord valabil pentru toată lumea, referitor la managementul siguranței alimentelor – pare dificil de atins. Este, însă, posibil, să se identifice o „formulă” complementară. Marea diferență între referențialele distribuitorilor și ISO 22000 rezidă în cerințele de mijloace.

Există 330 de puncte de control în cazul IFS, care țin în mare parte de cerințele de mijloace. Ne propunem să demonstrăm că aplicarea în prealabil a standardului ISO 22000 de către o întreprindere răspunde, din punct de vedere al obiectivelor, majorității cerințelor distribuitorilor. Dacă aceștia doresc să păstreze niște cerințe de mijloace, ar putea desfășura audituri complementare, care ar fi mult mai ușoare. Activitatea inițială își propune să stabilească aspectele redundante și pe cele specifice ale referențialelor. Este un demers dificil pentru că IFS și ISO 22000 sunt structurate pe baze diferite. După părerea mea, succesul acestui demers de recunoaștere și de complementaritate, înainte de viitoarea revizuire a referențialului IFS, va fi condiționat de succesul de care se va bucura standardul ISO 22000 la fața locului. Dacă va fi unul real, adică numeroase întreprinderi se vor certifica în conformitate cu acest referențial, distribuitorii vor fi nevoiți să țină seama de el. În acest context, comportarea administrației în raport cu referențialul va constitui, cu siguranță, cea mai bună dovadă. În acest caz, este posibil ca administrația să reducă numărul de controale asupra întreprinderilor certificate, fapt care va crea un efect de antrenament. Condițiile de certificare și calificarea auditorilor vor trebui să ofere, însă, administrației, toate garanțiile.

¹⁾Hazard Analysis Critical Control Point – Analizele în punctele critice de control;

²⁾Asociația Națională a Industriilor Agroalimentare;

³⁾British Retail Consortium;

⁴⁾International Food Standard;

⁵⁾Safe Quality Food;

⁶⁾Euro-Retailer Produce Working Group/Good Agricultural Practices (referențial de bune practici agricole cu privire la exploatarea agricole).

Către o colecție de standarde

Standardul ISO 22000** formează o colecție împreună cu următoarele trei documente:

ISO/TS 22004, *Recomandări referitoare la aplicarea ISO 22000*: o lectură explicită, comentată și ilustrată a standardului ISO 22000, apărută în noiembrie 2005;

ISO/TS 22003, *Cerințe pentru organismele care desfășoară activități de audit și certificare*: se estimează că documentul va apărea în septembrie 2006;

ISO/TS 22005, *Sisteme de trasabilitate în lanțul alimentar*. La ora actuală, documentul se află în fază de anchetă publică. Se consideră că el va apărea la sfârșitul lui 2006.

**Standardul ISO 22000, preluat de CEN în 2005, a fost adoptat ca standard român, SR EN ISO 22000:2005, și poate fi procurat de la Asociația de Standardizare din România, Serviciul Vânzări-Abonamente, str. Mendeleev, nr. 21-25, sector 1, București, telefon: 316 77 25, fax: 317 25 14; 312 94 88.

Traducere: Maria **Bratu**, din: *Enjeux*, nr. 263, aprilie 2006

Standardizarea în domeniul recipientelor criogenice

Marie Claire-BARTHET

Pentru a stoca și transporta gaze lichefiate, producătorii necesită recipiente criogenice sigure. Standardizarea europeană a furnizat documentele sale normative celei internaționale într-un context reglementat. Dacă lucrările cu privire la recipientele transportabile se desfășoară bine, cele referitoare la recipientele fixe întâmpină dificultăți.

Recenta criză a gazului, survenită între Rusia și Ucraina, care ar fi putut afecta indirect Europa Occidentală, a adus în centrul atenției dimensiunea strategică a transportului fluidelor. Întrucât are deschidere la mare și desfășoară o politică voluntaristă din anii '60, Franța dispune de vapoare proiectate a transporta gazul natural lichefiat (metanul). În afară de această dimensiune geopolitică, se impune o constatare de ordin fizic: stocarea a 800 l de gaz ocupă același volum ca 1 l de lichid. Această constatare dovedește, dacă mai era necesar, interesul de a recurge la recipiente criogenice pentru a furniza oxigenul, azotul, hidrogenul sau alte gaze necesare industriilor (oțelărilor, rafinăriilor, fabricilor de produse chimice), precum și domeniului medicinei.

Standardizarea recipientelor criogenice îi interesează pe fabricanții de recipiente criogenice transportabile izolate, pe cei de recipiente criogenice statice (sub vid sau nu), precum și pe cei de accesorii (robinete, pompe), pe distribuitorii și pe utilizatorii de gaz în stare criogenică, pe organismele de control și pe autoritățile statului. „Air Liquide”, cel mai mare grup mondial, al cărui sediu social se află la Paris, dar care este implantat în peste 60 de state, asigură președinția comitetelor tehnice care se ocupă de recipientele criogenice, și anume, CEN/TC 268 și ISO/TC 220. Ele elaborează standarde de proiectare și de construcție a recipientelor, de cerințe fundamentale și referitoare la servicii, de

compatibilitate a materialelor cu conținutul, de performanță a izolării termice și accesorii, pentru a răspunde necesităților fabricanților și reglementărilor europene și internaționale ale Organizației Națiunilor Unite pentru Transportul Feroviar (RID) sau Rutier (ADR) referitoare la mărfurile periculoase. Standardele europene sunt indicate ca referințe în aceste două reglementări, care sunt revizuite regulat.

Standardele cu privire la recipientele criogenice se înscriu în cadrul Directivei 97/23/CE, *Echipamente sub presiune* (PED) sau răspund cerințelor esențiale ale Directivei 1999/36/CE, *Echipamente sub presiune, transportabile* (TPED), ambele documente având aplicabilitate obligatorie. Proiectele de integrare a TPED în versiunea 2009 a Acordului Internațional pentru Transportul Substanțelor Periculoase (ADR) sunt în fază de discuție și specialiștii francezi trebuie să participe la ele. Demersul ar putea conduce la dispariția TPED, toate cerințele acesteia fiind reluate în cadrul ADR.

Amendamente la CEN

„Standardele europene de proiectare și fabricație au fost elaborate de constructorii francezi și de experții europeni și reunesc cunoștințele și competența lor în domeniu”, afirmă Lucien Varrassi, manager în domeniul dezvoltării la Cryolor, constructor de recipiente criogenice fixe și mobile,

Standardizarea internațională

filială a Air Liquide. „Au fost utilizate cele mai bune coduri naționale de construcție din punct de vedere al securității, tehnologiilor și costurilor”.

Programul de lucru al CEN/TC 268, o dată elaborat, standardele redactate în cadrul său servesc la ora actuală ca bază pentru standardele internaționale elaborate de ISO/TC 220. „Lucrările care sunt în curs de desfășurare la CEN se referă la revizuirii și la amendamente”, declară Héléne Brun-Maguet, manager în domeniul dezvoltării, la AFNOR. Comitetul tehnic 268 a decis recent să redacteze amendamente la standardul EN 14398-2, *Recipiente mari, transportabile, neizolate, sub vid. Proiectare, fabricație, inspecție și încercări*, și la standardul EN 1626, *Robinete pentru uz criogenic*.

Cu ocazia ultimei sale reuniuni de la Bruxelles, din octombrie 2005, Comitetul Tehnic 268 a decis să își modifice domeniul de aplicare, pentru a îl alinia cu cel al ISO/TC 220 și al ADR. El se ocupă acum de standardizarea „în domeniul recipientelor izoterme (sub vid sau nu) pentru stocarea și transportul gazelor lichefiate refrigerate, domeniu definit în clasa a 2-a a Recomandărilor referitoare la transportul mărfurilor periculoase, în mod deosebit pentru proiectarea recipientelor și dispozitivelor lor de securitate, la compatibilitatea dintre gaze și materiale, performanța de izolare și cerințele operaționale ale echipamentului și ale accesoriilor sale”.

Activități desfășurate la ISO

Standardele internaționale publicate în ultimii ani adoptă, deci, standardele europene. Astfel, standardul ISO 21010, cu privire la compatibilitatea dintre gaz și materiale, preia standardul NF EN 1797. Standardele NF EN 1251-1 și NF EN 1251-2, care se referă la cerințele fundamentale și, respectiv, la proiectarea, fabricarea, inspecția și încercarea recipientelor transportabile, izolate sub vid, cu o capacitate mai mică de 1 000 l, sunt reluate în ISO 21029-1, iar standardul NF EN 1251-3, cu privire la cerințele de funcționare, este reluat la rândul său, în ISO 21029-2. Standardele NF EN 12300 și ISO 23208 se referă la curățenia recipientelor criogenice.

Programul continuă în 2006 cu avansarea lucrărilor standardului ISO 20421-1, cu privire la recipientele transportabile, izolate sub vid, de mare capacitate, a celor două părți ale standardului ISO 21009, cu privire la recipientele fixe, izolate sub vid („inspirat” de standardul NF EN 13458), a standardului ISO 21011, referitor la robinete, a ISO 21012, privind conductele, a celor trei părți ale ISO 21013, cu privire la dispozitivele de securitate, și a ISO 21014, referitor la performanța de izolare criogenică. Divergențele dintre abordarea europeană și cea americană privind recipientele statice, sunt

diferite (a se vedea „Opinia specialistului”). „Modalitățile de construcție sunt diferite”, relevă Héléne Brun-Maguet. Codul American Society of Mechanical Engineers (ASME), în vigoare în Statele Unite, este criticat de constructorii europeni: „Pentru aceeași presiune, rezervorul este mai gros, mai greu și mai costisitor”, precizează Lucien Varrassi. Compromisurile au fost mai ușor de făcut și de aplicat în cazul echipamentelor mobile. Disputa nu s-a încheiat încă: „Vândând produse conforme cu standardele europene în afara continentului nostru, le asigurăm promovarea”, continuă Lucien Varrassi. Comisia Europeană prevede lansarea unui proiect care vizează recunoașterea standardelor europene în China.

Opinia specialistului

Herve Barthelemy

Membru al Air Liquide, coordonator al CEN/TC 268/WG 2 și al ISO/TC 220/WG 1, președinte al Comisiei de Standardizarea Recipiente criogenice

„Armonizarea regulilor tehnice și de securitate”

Una din dificultățile transpunerii standardelor europene în standarde internaționale ține de faptul că standardizarea se referă la două tipuri de recipiente: transportabile și fixe. Recipientele sub presiune, transportabile, depind, la nivel european de Directiva *Echipamente sub presiune, transportabile* (TPED), iar la nivel internațional, de regulile ONU cu privire la transportul substanțelor periculoase. Recipientele fixe țin de Directiva *Echipamente sub presiune* (PED), în timp ce la nivel internațional, nu există nimic prevăzut.

În ceea ce privește recipientele transportabile, procedura de reevaluare a conformității TPED permite introducerea pe piața europeană a rezervoarelor vechi. În urma îndeplinirii condițiilor directivei TPED, se inscripționează pe produse un marcaj specific, denumit π . Directiva menționată acceptă, totuși, și utilizarea unor produse care poartă marcajul CE. Este vorba de accesorii de securitate sau de vane, evaluate în funcție de principiile PED, de către organisme notificate. Întrucât directiva TPED nu conține o anexă tehnică, standardele la care se face referire în Acordul Internațional pentru Transportul Substanțelor Periculoase sunt cele care conferă prezumția de conformitate cu cerințele acestei directive. În cazul recipientelor fixe, specialiștii lucrează la armonizarea regulilor de utilizare și la posibilitatea reevaluării recipientelor vechi. În Europa, construcția recipientelor criogenice fixe respectă PED

și standardele elaborate de CEN/TC 268, care au permis o armonizare reală. În Statele Unite, funcționează codul American Society of Mechanical Engineers. Coeficienții de securitate sunt mai mari și sunt calculați în funcție de sarcina de rupere, în timp ce constructorii europeni se bazează, în calculele lor, pe limita de elasticitate a materialului. Lucrările ISO/TC 220, referitoare la recipientele mici, transportabile, și la cele mari, transportabile, izolate sub vid, avansează într-un ritm alert. Cele privind recipientele statice izolate sub vid se desfășoară într-un ritm mai lent.

Franța, Marea Britanie, Germania, Italia, Statele Unite, Canada, Australia și Japonia își aduc o contribuție deosebită la aceste lucrări. Soluția rezidă în armonizarea regulilor tehnice și de securitate.

Structurile de standardizare din domeniu

Standardizarea recipientelor criogenice se efectuează la nivel european în cadrul CEN/TC 268, *Recipiente criogenice*, iar pe plan internațional, în

cadrul ISO/TC 220, *Recipiente criogenice*, ai căror președinți și secretariate sunt asigurate de Franța.

CEN/TC 268, creat în 1990, cuprinde patru grupe de lucru:

- GT 1, *Proiectare*, coordonat de Marea Britanie;
- GT 2, *Compatibilitate, izolație și accesorii*, coordonat de Franța;
- GT 3, *Cerințe referitoare la serviciu*, coordonat de Germania;
- GT 4, *Cerințe fundamentale*, de același stat;

ISO/TC 220, creat tot în 1990, cuprinde trei grupe de lucru:

- GT 1, *Proiectare și construcție*, condus de Franța;
- GT 2, *Cerințe referitoare la serviciu*, coordonat de Germania;
- GT 3, *Standarde de sprijin*, coordonat de Statele Unite ale Americii.

Traducere: Maria **Bratu**, din: *Enjeux*, nr.263, aprilie 2006

Comisia Codex Alimentarius a FAO/OMC

Kazuaki MIYAGISHIMA, secretar al Comisiei Codex Alimentarius a FAO/OMC

Comisia Codex Alimentarius (CCA) este un organism interguvernamental de elaborare a standardelor, înființat de Organizația pentru Agricultură și Alimentație a Națiunilor Unite (FAO) și de Organizația Mondială a Sănătății (OMS).

În februarie 2006, ea cuprindea 173 de state membre, inclusiv o organizație (Uniunea Europeană), reprezentând 98% din populația globului. Misiunea CCA, denumită și „Codex”, este de a elabora standarde internaționale și texte similare referitoare la securitatea și calitatea alimentelor, cu scopul de a proteja sănătatea consumatorilor și de a asigura practici echitabile în cadrul comerțului cu alimente. Standardele și textele similare adoptate sunt publicate în *Codex Alimentarius (Codul Alimentelor, în latină)*.

Fondatorii CCA i-au încredințat, de asemenea, o altă misiune: să promoveze coordonarea întregii activități de standardizare în domeniul alimentației, desfășurată de către organizațiile internaționale guvernamentale și neguvernamentale.

De atunci încolo, aceste organizații participă la activitatea Codex în calitate de observatori, oferind expertiza lor tehnică valoroasă și asigurând coordonarea dintre Codex și propria lor activitate.

Organizația Internațională de Standardizare (ISO) este unul din primii observatori din cadrul Codex. În 1963, ISO a fost invitată să participe la prima sesiune a CCA, care a luat notă de activitatea desfășurată de ISO/TC 34 și a cerut ISO să „elaboreze metode de prelevare a probelor pentru grupuri de produse similare din punct de vedere fizic și pentru care este necesar să se precizeze metode referitoare la produse importante”. De atunci, activitățile ISO în domeniul elaborării de standarde internaționale, mai ales în domeniul industriei, au fost considerate complementare cu activitatea CCA,

care elaborează standarde și texte similare, destinate a fi aplicate în primul rând de către guverne.

Înființarea Organizației Mondiale a Comerțului (OMC), în 1995, a conferit o dimensiune nouă și importantă *Codex Alimentarius* în cadrul comerțului internațional. În ceea ce privește siguranța alimentelor, standardele, ghidurile și recomandările elaborate de CCA sunt considerate standarde internaționale, conform Acordului referitor la Aplicarea Măsurilor Sanitare și Fitosanitare (Acordul SPS). Alte prevederi ale textelor Codex, care se referă la probleme legate de calitatea și etichetarea alimentelor, sunt relevante în cadrul Acordului *Înlăturarea Barierei Tehnice din Calea Comerțului* (Acordul TBT). Aceste acorduri OMC au făcut din textele Codex niveluri de calitate (benchmarks) demne de încredere în procesul de armonizare internațională.

Domenii de intersecție

Prioritățile CCA sunt de a furniza statelor membre ghiduri prin elaborarea permanentă de standarde internaționale și de linii directoare referitoare la siguranța alimentelor, igienă, nutriție, etichetare, inspecția produselor la import/export și sistemele de certificare și de a promova realizarea de sisteme naționale de control al alimentelor de-a lungul întregului lanț alimentar, pe baza unor principii științifice și a analizei riscurilor. Cooperarea și coordonarea cu alte organizații care elaborează

standarde sunt, din aceste motive, esențiale, pentru a evita duplicarea activității și a elimina lacunele.

Activitatea CCA și cea a ISO au fost complementare de-a lungul timpului în domeniul metodelor de analiză, al prelevării de probe, precum și al standardizării unor mărfuri. Metodele de analiză și de prelevare a probelor, elaborate de CCA, pentru a fi incluse în standardele Codex pentru mărfuri fac referire la o serie de standarde ISO. Documentele generale, cu caracter de ghid, cu privire la prelevarea de probe și analize, se referă, la rândul lor, la standarde ISO relevante. Comitetul ISO cu privire la metodele de analiză și luare a probelor asigură o asemenea cooperare.

Activitatea ISO în domeniul standardizării, destinată partenerilor comerciali, a fost bine venită, mai ales în domenii în care Codex furnizează doar prevederi esențiale referitoare la calitate și alte cerințe minime, sau în cazurile în care CCA nu a stabilit, pentru produsele alimentare, standarde cu privire la calitate.

Mai recent, s-au înregistrat noi realizări în domeniul siguranței alimentelor. În 1993, CCA a adoptat Ghidul cu privire la aplicarea sistemului Analizele riscurilor în punctele critice de control (HACCP).

De atunci, acest sistem a devenit o abordare Codex recomandată pentru managementul riscurilor pe care le comportă alimentele și numeroase state depun eforturi pentru a promova utilizarea lui la nivel național. Când ISO și-a inițiat activitatea în domeniul sistemelor de management al siguranței alimentelor, CCA, prin intermediul secretariatului său, a trimis comentarii tehnice ISO/TC 34. Finalizarea și publicarea seriei de standarde ISO 22000:2005 pot facilita în continuare aplicarea sistemului HACCP în întreaga lume, la mai multe niveluri.

Prezent și viitor

În lumina ultimelor realizări, problemele referitoare la relațiile dintre ISO și Codex au atras atenția în mod deosebit organismelor de conducere ale CCA.

În 2004, Comitetul Executiv al CCA a solicitat Secretariatului Codex să stabilească un contact

preliminar cu ISO, pentru a obține informații cu privire la stadiul activității desfășurate de aceasta în domeniul siguranței alimentelor. În același an, Comisia a fost de acord ca Secretariatul să își mențină contactele cu ISO și să raporteze Comitetului Executiv și Comisiei activitățile desfășurate de ISO care sunt similare cu activitatea Codex.

De atunci, ISO și Codex au menținut contacte regulate la nivel de secretariat. ISO a fost invitată să furnizeze informații sesiunilor Codex relevante, iar anul trecut și-a prezentat activitatea cu privire la evaluarea conformității în fața delegaților care au participat la lucrările Comitetului Codex cu privire la inspecția alimentelor la import și export și la sistemele de certificare.

În 2005, Comitetul Executiv a reafirmat necesitatea schimbului de informații dintre secretariatele ISO și Codex. În scopul reducerii la minimum a paralelismului activității și a creșterii compatibilității prevederilor normative ale Codex și ISO, Comitetul Executiv a încurajat Punctele naționale de contact ale Codex să intensifice comunicarea și coordonarea cu punctul național focal al ISO.

Relațiile dintre ISO și Codex se vor intensifica, desigur, în anii următori, însă va mai trece mult până se va perfecționa înțelegerea reciprocă și până va fi detectat un mecanism de coordonare eficientă a activității lor.

În viitorul apropiat, Codex și ISO își vor păstra vocațiile de: organism interguvernamental ale cărui standarde sunt destinate a fi utilizate de guverne și, respectiv, de organizație internațională neguvernamentală care elaborează standarde voluntare. În actuala societate globalizată, standardele de stat și cele private vor trebui să fie compatibile unele cu altele și să se susțină reciproc. În viitor, este necesară intensificarea dialogului dintre Codex și ISO.

Traducere: Maria Bratu, din: *ISO FOCUS*, vol.3, nr.4, luna aprilie 2006, revista Organizației Internaționale de Standardizare, fiind reprodus cu permisiunea Secretariatului Central al ISO (www.iso.org). Editor: gasiowski@iso.org. Un abonament anual costă 158 de franci elvețieni. Abonamente: sales@iso.org.

Lucrările de redactare a viitorului standard ISO 26000, referitor la responsabilitatea socială, progresa

Consensul internațional cu privire la liniile directoare care își propun să sprijine organismele și întreprinderile să funcționeze într-un mod responsabil din punct de vedere social a înregistrat progrese cu ocazia recentei reuniuni a grupului ISO care elaborează viitorul standard ISO 26000, referitor la responsabilitatea socială.

Aproximativ 320 de reprezentanți din 55 de state și 26 de organizații internaționale au participat la cea de-a treia reuniune plenară a grupului de lucru al ISO referitor la responsabilitatea socială (GT RS) din 15-19 mai 2006, de la Lisabona.

Standardul ISO 26000 este destinat organismelor de toate tipurile, din domeniul public și din cel privat, din statele dezvoltate și din cele în curs de dezvoltare. El va conține linii directoare, nu cerințe. Documentul nu este un standard pentru sisteme de management și nu are scopuri de certificare, precum ISO 9001:2000 și ISO 14001:2004. Publicarea sa este prevăzută pentru primul trimestru al lui 2009.

Redactarea standardului înregistrează progrese, iar la Lisabona, una din principalele sarcini a fost aceea de a examina aproximativ 2 100 de comentarii ale membrilor GT RS cu privire la primul proiect de lucru. Această analiză va continua, în vederea realizării unui al doilea proiect de lucru, care va fi distribuit și la care se vor face observații până la următoarea reuniune a GT RS, care va avea loc la începutul lui 2007.

Standardul ISO 26000 este elaborat de reprezentanții a șase grupuri principale de părți interesate: industrie, guverne, organizațiile din domeniul muncii, asociațiile de consumatori, organizațiile neguvernamentale și sectorul SSRO (servicii, studii, cercetări, etc). În plus, grupul de lucru se străduiește să mențină un echilibru al zonelor geografice și al componenței.

Liniile directoare ale ISO 26000 se vor baza pe cele mai bune practici elaborate de inițiativele RS existente în domeniul public și în cel privat. Ele se vor armoniza cu alte documente și le vor completa. Este vorba de declarațiile și convențiile similare ale Națiunilor Unite și ale instituțiilor sale specializate, în mod deosebit ale Organizației Internaționale a Muncii (OIT), cu care ISO a încheiat un protocol de acord, pentru a garanta coerența cu standardele de lucru ale OIT.

În afară de activitatea cu privire la conținutul standardului, reuniunea de la Lisabona și-a propus definirea cadrului de lucru al GT RS, în scopul sporirii participării și al responsabilităților. Grupul de lucru RS continuă astfel să dezvolte instrumente de comunicare care să promoveze conceptul și să sporească sensibilizarea cu privire la responsabilitatea socială la nivel mondial, să comunice semnificația standardului și contribuția unui număr cât mai larg de părți interesate la elaborarea standardului și la desfășurarea altor activități în acest domeniu.

Instrumentele de comunicare sunt: un Web site, www.iso.org/sr, referitor la informațiile privind inițiativa RS a ISO și broșura cu titlul *Participarea la*

elaborarea viitorului standard internațional ISO 26000 cu privire la responsabilitatea socială. Această broșură va fi disponibilă în engleză, franceză, spaniolă, arabă, finlandeză, japoneză, portugheză și rusă.

Reuniunea de la Lisabona a fost găzduită de Asociația Portugheză pentru Etica Întreprinderilor (APEE – Associação Portuguesa do Ético Empresarial) și de Institutul Portughez pentru Calitate (IPQ – Instituto Portugues do Qualidade), cu sprijinul financiar al organizațiilor portugheze, mai ales al Poștei Portugheze (CTT) și al Groundforce Portugal. Președintele și primul ministru al Portugaliei au urat succes grupului de lucru la lucrările privind responsabilitatea socială.

Președintele, M. Jorge E.R. Cajazeira, desemnat a reprezenta Institutul Brazilian de Standardizare –

ABNT - la lucrările grupului de lucru, a declarat: „Această reuniune marchează un pas înainte în elaborarea standardului ISO 26000”.

Vicepreședintele, Staffan Söderberg, care a reprezentat Institutul Suedez (SIS) la lucrări, a afirmat: „Obiectivul principal al reuniunii a fost de a analiza toate observațiile cu privire la primul proiect de lucru, iar experții estimează că subiectele esențiale care au făcut obiectul observațiilor au fost tratate, iar obiectivul pe care și l-au propus a fost atins”.

Următoarea reuniune a grupului de lucru cu privire la responsabilitatea socială va avea loc în ianuarie sau februarie la Sydney.

Traducere: Maria **Bratu**,
Comunicat ISO 1010/2006

Controlul managementului web site-urilor grație unor linii directoare îmbunătățite

Venind în sprijinul proiectanților și utilizatorilor Web, Organizația Internațională de Standardizare (ISO) și Comisia Electrotehnică Internațională (CEI), au publicat standardul ISO/CEI 23026:2006, *Ingineria soft-ului. Practica recomandată pentru Internet. Ingineria Web site-ului, managementul Web site-ului și ciclul de viață al Web site-ului.*

Noul standard îi va sprijini pe proiectanții paginilor Web în crearea unor pagini Web care îmbunătățesc productivitatea operațiilor efectuate pe Web pe plan intern (Intranet) și extern (între întreprinderi care colaborează - Extranet).

Pentru ca managementul bazat pe Web să fie de succes, sunt necesare înțelegerea necesităților clienților și respectarea acestora: găzduirea, proiectarea, actualizarea și ingineria Web site-urilor lor.

Numeroase Web-site-uri sunt adesea create fără a se studia în prealabil: proiectarea, implementarea, durata de viață dorită, produsele furnizorilor, preferințele cu privire la format, alegerea limbajelor de programare, opțiunile de actualizare și instrumentele de acces.

François Coallier, președinte al ISO/CEI JTC 1, *Tehnologia informației, SC 7, Ingineria soft-ului și a sistemului*, afirmă: „Standardul ISO/CEI 23026 va îmbunătăți eficacitatea paginilor Web, pentru proiectanți și utilizatori. El va permite să se sporească valoarea operațiilor efectuate pe Web. Livrând informația corectă și serviciul corespunzător persoanelor competente în domeniu, cu un efort minim, este posibilă evitarea pierderilor de productivitate, a frustrărilor utilizatorilor sau a riscurilor de conflicte juridice”.

Standardul își propune sporirea productivității operațiilor administrate pe Web, din punct de vedere al:

- Localizării informației corespunzătoare;
- Facilitării utilizării;
- Limitării riscurilor de conflicte juridice;
- Eficacității practicilor de elaborare și actualizare.

Noul standard internațional a fost elaborat de Institutul de Inginerie Electrică și Electronică (IEEE) cu privire la managementul Web site-urilor, pe baza liniilor directoare elaborate de World Wide Web (W3C) și de sursele asociate din acest domeniu industrial.

Standardul ISO/CEI 23026:2006 a fost elaborat de Comitetul tehnic mixt al ISO/CEI JTC 1, *Tehnologia informației, subcomitetul SC 7, Ingineria soft-ului și a sistemului*.

Documentul poate fi procurat de la Asociația de Standardizare din România, Serviciul Vânzări-Abonamente, str. Mendeleev, nr. 21-25, sector 1, București, telefon: 316 77 25, fax: 317 25 14; 312 94 88.

Șeful secretariatului ONU în domeniul schimbării climei subliniază importanța noilor standarde ISO 14064 referitoare la reducerea gazelor cu efect de seră și la schimburile de drepturi de emiterie

„ISO își aduce o contribuție importantă la protecția mediului”, a declarat Richard Kinley, șef

interimar al Secretariatului Convenției-Cadru a Națiunilor Unite cu privire la Schimbarea Climei (CCNUCC), în cadrul unui articol apărut în exclusivitate în numărul din iunie al revistei *ISO Focus* (www.iso.org/isofocus), revista Organizației Internaționale de Standardizare.

Interviul cu domnul Kinley este publicat într-un număr special dedicat durabilității mediului, temă aleasă anume pentru a coincide cu Ziua mondială a mediului, care s-a sărbătorit pe 5 iunie. Numărul din iunie al *ISO Focus* se referă la întreaga colecție de standarde de mediu ale ISO, din care fac parte și standardele ISO 14064, apărute recent, și care se referă la contabilizarea și la declararea emisiilor de gaze cu efect de seră (GES).

Domnul Kinley a declarat: „Asemenea standardelor destinate altor domenii de activitate, aceste standarde internaționale vor servi drept cadru pentru evaluarea și verificarea gazelor cu efect de seră, la diferite niveluri. Aplicarea lor pe scară largă reduce costurile tranzacțiilor desfășurate de întreprinderi. De exemplu, pentru cele care sunt implantate în mai multe state, costul de control pentru diferitele reguli și reglementări vor dispărea”.

Faptul că standardele ISO sunt asociate cu dezvoltarea schimburilor de drepturi de emiterie este un aspect pe care interlocutorul l-a considerat pozitiv.

Standardizarea internațională

„Standardele ISO furnizează linii directe pentru diferite sisteme de tranzacții pe piețe, sprijinind astfel factorii economici să țină seama de reducerea gazelor cu efect de seră în luarea deciziilor. De asemenea, standardele ISO pot servi ca bază pentru îmbinarea diverselor mecanisme de schimb, asigurând că produsul – în cazul de față – carbonul, este considerat echivalent”.

Mecanismul de dezvoltare „curată” (MDP), unul dintre mecanismele de schimb implementate în baza Protocolului de la Kyoto, oferă credite de emisie certificate în schimbul unor proiecte de investiții în domeniul dezvoltării durabile, cu scopul de a reduce emisiile din statele în curs de dezvoltare.

Infrastructura MDP include un proces de aprobare a unor metodologii și un sistem de acreditare a organismelor care furnizează servicii pentru validarea și verificarea activităților desfășurate în cadrul proiectelor MDP.

„Consider că aceste standarde vor servi ca exemplu sau ca referință pentru elaborarea părților standardelor ISO cu caracter generic și că vor fi larg

utilizate în cadrul altor mecanisme, sprijinind organizațiile și întreprinderile să proiecteze și să realizeze inventare de emisii de gaze cu efect de seră, precum și proiecte în domeniul carbonului. De asemenea, aș dori să menționez că dezvoltarea sistemului de acreditare MDP, adoptat în urmă cu câțiva ani, a fost inspirat la vremea respectivă de standardele ISO și de practicile de evaluare similare”, a adăugat domnul Kinley în articol.

Preocupările de mediu devin componente esențiale ale unui management „sănătos” al întreprinderilor, iar pentru guverne reprezintă probleme fundamentale de ordin social și economic, subliniază domnul Kinley: „Standardele ISO furnizează instrumente care permit întreprinderilor și guvernelor să își evalueze și să își îmbunătățească performanța de mediu, pe baza unor criterii acceptate la nivel mondial”.

Traducere: Maria **Bratu** –
Comunicat ISO nr. 1013/2006

A apărut **Catalogul Standardelor Române 2006 pe CD**, aplicație software ce asigură documentarea rapidă și eficientă a utilizatorului în domeniul standardizării.

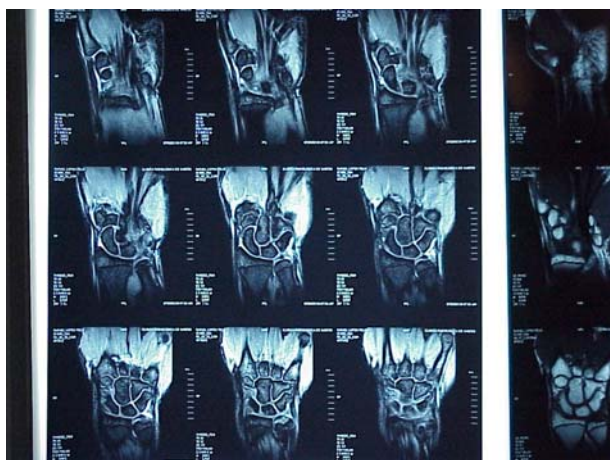
În plus față de ediția anterioară, această ediție cuprinde informații despre **1760 de standarde** române adoptate în perioada 1 ianuarie 2005- 31 decembrie 2005.

Preț: 283,4 lei (TVA inclus)
Fiecare licență în plus poate fi obținută cu numai 32,7 lei.

Pentru comenzi, adresați-vă Serviciului Vânzări-Abonamente al ASRO, str. Mendeleev nr.21-25, Sector 1, București; tel.: 316.77.25, fax: 317.25.14, 312.94.88.

ISO a elaborat un standard pentru evaluarea din timp a expunerii la radiațiile ionizante și a riscurilor pe care acestea le comportă asupra sănătății lucrătorilor

Un nou standard internațional va contribui la protecția lucrătorilor contra expunerii la radiațiile ionizante și va sigura securitatea generală a mediului de lucru.

Publicat de Organizația Internațională de Standardizare (ISO), standardul ISO 20553:2006, *Protecția la radiații. Supravegherea profesională a lucrătorilor expuși unui risc de contaminare internă cu substanțe radioactive*, este proiectat pentru a proteja lucrătorii contra riscurilor, prin supravegherea încorporărilor potențiale și/sau cuantificarea acestor încorporări și expuneri.

Expunerea profesională la radiații ionizante se poate produce în numeroase domenii industriale, precum: industria minieră și extractivă, în instituțiile medicale, de învățământ, cercetare și de desfășurare a ciclului combustibilului nuclear. Expunerea

accidentală sau regulată la radiații comportă riscuri, iar realizarea unui program de supraveghere contribuie substanțial la reducerea lor.

Prin liniile sale directe, noul standard stabilește dacă este necesar un program de supraveghere și explică modul de proiectare, implementare și actualizare a acestuia. ISO 20553:2006 își propune să optimizeze activitățile acestui program de supraveghere în conformitate cu prescripțiile legale, în cadrul unui program general de protecție la radiații, care debutează printr-o evaluare menită a identifica situațiile de lucru care comportă un risc de încorporare a radionuclizilor de către lucrători.

Conform Raportului întocmit în 2000 de către Comitetul Științific al Națiunilor Unite pentru Studiul Efectelor Radiațiilor Ionizante (UNSCEAR), 11 milioane de lucrători fac obiectul unei supravegheri a expunerii la radiații ionizante. Prin natura activităților pe care le desfășoară, aceștia riscă să fie supuși unor doze de radiații care se întind de la o fracție redusă de expunere medie generală la radiații de fond, și de expunere la radiații naturale, până la o expunere a cărei valoare depășește de mai multe ori limita de radiații admisă.

Maria Limson Zamora, coordonatoare a grupului de lucru al ISO care a elaborat standardul, afirmă: „La elaborarea acestui standard, am ținut seama de

Standardizarea internațională

recomandările organelor internaționale de specialitate și experiența de care dispunem la nivel internațional privind aplicarea în practică a acestor recomandări în programele de protecție la radiații”.

„Aplicarea ISO 20553:2006 va permite armonizarea practicilor de supraveghere și va facilita schimbul de informații între organismele de reglementare, cele de supraveghere și obiective, precum: centrele nucleare, spitalele, organizațiile de cercetare, fabricanții de produse farmaceutice contra radiațiilor, laboratoarele publice și cele particulare”, a adăugat doamna Zamora.

Standardul ISO 20553:2006 a fost elaborat de Comitetul Tehnic ISO/TC 85, *Energie nucleară*, Subcomitetul SC 2, *Protecția la radiații*.

Documentul poate fi procurat de la Asociația de Standardizare din România, Serviciul Vânzări-Abonamente, str. Mendeleev, nr. 21-25, sector 1, București, telefon: 316 77 25, fax: 317 25 14; 312 94 88.

Traducere: Maria **Bratu** – *Comunicat ISO nr. 1007/2006*

ASRO – ORGANISMUL DE CERTIFICARE SISTEME DE MANAGEMENT AL CALITĂȚII (ASRO OC-SMC) a emis încă 2 CERTIFICATE de conformitate cu cerințele standardului **SR EN ISO 9001:2001**

pentru:

- **S.C. CAN 2000 TRADING S.R.L., Otopeni**, pentru domeniul „**Fabricarea produselor pentru hrana animalelor**” (cod CAEN 157)
- **S.C. BIOMEDICAL GROUP S.R.L. București**, pentru domeniul **import, depozitare și comercializare aparatură medicală, reactivi, consumabile medicale**” (cod CAEN 5232)

ISO studiază elaborarea de standarde pentru un management superior al situațiilor de criză

Elaborarea de standarde destinate a îmbunătăți managementul în cazuri de criză este, la ora actuală, în stadiu de studiu la ISO, din punct de vedere al inițierii de acțiuni preventive sau reactive care să limiteze consecințele catastrofelor naturale sau ale celor cauzate de către om.

Aproximativ 70 de delegați din 30 de state, dintre care 12 în curs de dezvoltare, au fost prezenți la întrunirea ISO/TC 223, prima ținută după lărgirea lucrărilor comitetului, ca urmare a recomandărilor formulate recent de Grupul Strategic al ISO pentru Securitate.

ISO/TC 223, intitulat provizoriu *Securitatea socială*, s-a reunit pe 10-12 mai 2006 la Stockholm, la invitația Institutului Suedez de Standardizare (SIS), care asigură secretariatul comitetului.

Sarcina ISO/TC 223 este de a elabora standarde internaționale sau alte tipuri de referențiale ISO destinate a îmbunătăți capacitatea de intervenție a dispozitivelor existente înainte de declanșarea unei crize, coordonarea în punctul culminant al acesteia și aplicarea de operațiuni de reconstrucție și de măsuri corective.

„În cadrul managementului unei crize, procesele standardizate asigură câștigarea de timp și simplifică cooperarea, fiind, deci, de o importanță extremă”, declară Excelența Sa, Ambasadorul Kristen Kumlin, președinte al ISO/TC 223 și consilier principal pe

lângă Agenția Suedeză, care are misiunea de a gestiona situațiile de urgență. Din punctul său de vedere, „un lucru important îl constituie faptul că, în viitor, informațiile vor putea fi interpretate și transmise între întreprinderi, autorități politice și organizații, la nivel național și internațional”.

Domeniul de aplicare al managementului crizei este foarte vast, înglobând: pregătirea, analizele, previziunile și elaborarea de sisteme, precum și educația, exercițiile de antrenare și evaluare. La acestea se adaugă, desigur, necesitatea elaborării unui standard internațional referitor la simboluri și imagini.

Cu ocazia primei sale reuniuni, ISO/TC 223 a căzut de acord asupra unor aspecte referitoare la amploarea și la structura lucrărilor viitoare. Pentru ghidarea activităților sale, comitetul va elabora un plan de acțiune, care va trebui să fie gata până în noiembrie 2006.

Pe de altă parte, comitetul a creat trei grupuri de lucru, care au sarcina de a studia aspecte distincte:

- Managementul securității societății;
- Terminologia;
- Conducerea și coordonarea operațiunilor, precum și cooperarea cu privire la acestea.

Secretarul general al ISO, Alan Bryden, a declarat: „Securitatea și siguranța sunt importante

Standardizarea internațională

pentru guverne, în scopul asigurării protecției cetățenilor, precum și pentru sectorul privat, în vederea asigurării continuității activității economice. Capacitatea de a reacționa la catastrofe naturale sau de alt tip necesită o colaborare temeinică și eficientă a guvernelor, a ONG-urilor, precum și a factorilor economici și implică, adesea, coordonarea și cooperarea la nivel internațional. Crearea ISO/TC 223 demonstrează încă o dată angajamentul ISO de a furniza cadrul și procesele necesare pentru elaborarea de standarde bazate pe consens, care vor furniza soluții. Acest demers este deja ilustrat de recente publicații ale ISO, referitoare la managementul siguranței alimentelor, a informației, a lanțurilor alimentare, a celor de aprovizionare, precum și la utilizarea biometriei în scopuri de identificare”.

La ora actuală, dintre cele 22 de state participante, 21 au statut de observatori. Statele

participante sunt: Africa de Sud, Germania, Austria, Canada, China, Coasta de Fildeș, Spania, Statele Unite, Indonezia, Irlanda, Israel, Japonia, Kenya, Maroc, Olanda, Noua Zeelandă, Portugalia, Marea Britanie, Federația Rusă și Ucraina.

Întreprinderile, guvernele și organizațiile (inclusiv cele neguvernamentale) care doresc să participe sau să contribuie la activitățile ISO/TC 223 se pot adresa membrului național al ISO – Asociația de Standardizare din România (ASRO), care îi vor oferi toate informațiile cu privire la modalitățile existente în acest sens.

Traducere: Maria **Bratu** – *Comunicat ISO*
nr. 1011/2006

Sit, site sau sait?

Teodor STĂTESCU, expert principal standardizare, ASRO

Elaborarea de standarde sau adoptarea de standarde europene sau internaționale, mai ales în domeniile de vârf, se lovește de problema adoptării sau adaptării unor termeni de specialitate. Este de presupus că utilizarea unui anumit termen în standardele române poate înclina balanța de-o parte sau de alta, de intrarea sau nu a unui termen în limba română și forma sub care va intra.

Deseori specialiștii care activează în același domeniu au păreri diferite, care nu pot fi armonizate decât în cadrul ședințelor comitetelor tehnice de standardizare. Ei sunt cei care, de fapt, vor hotărî practic utilizarea sau nu a unui termen de specialitate în viitor. Să nu uităm, în sprijinul acestei afirmații, că în aceste comitete hotărârile se iau prin consens. Acesta este doar unul din argumentele pentru care elaborarea versiunilor române ale standardelor europene și internaționale trebuie încredințate exclusiv specialiștilor din domeniu.

Fiind în general vorba de domenii de vârf, problema apare în cele mai multe cazuri la traducerea termenilor tehnici de specialitate din limba engleză. A fost „inventat” chiar un cuvânt pentru acest proces: „romgleză”.

ASRO a declanșat o mică dezbateră și un sondaj printre membrii comitetelor tehnice din domeniul tehnologiei informației. În cele ce urmează, sunt redată și comentate câteva dintre punctele de vedere primite din partea membrilor comitetelor tehnice de standardizare din domeniul tehnologiei informației privind utilizarea termenului tehnic „site”, din limba engleză.

Demersul a fost generat de o scrisoare a doamnei **Monica Maria POPA, cercetător științific în cadrul Institutului Național de Fizică a Materialelor** (București - Măgurele), care a fost trimisă membrilor comitetelor tehnice din domeniul tehnologiei informației.

Menționăm că textul acestei scrisori va apărea într-o revistă de specialitate și este redat cu acordul autorului. Textul este următorul:

„Traducerea termenului tehnic englez „site” în limba română este adesea greșită, atât în conversațiile între prieteni sau colegi (fapt scuzabil), cât și, regretabil, în unele *manuale școlare* și, deplorabil, în *presa scrisă* și în domeniul *audiovizualului*, ultimele fiind luate drept modele de exprimare verbală de către marea majoritate a cetățenilor!

Termenul românesc echivalent corect este **SIT** (pronunțat tot **SIT**, (*gen. SITULUI, pl. SITURI*), care înseamnă și în română, ca și în engleză, „loc” sau „poziție”: În domeniul *informaticii și al*

calculatoarelor, **sit** înseamnă **poziție, loc, locație**, a **calculatorului-server** în **rețeaua de calculatoare**, eventual în **Internet**, în care „sălășluiește” („locuiește”) **informația** într-un mod cât se poate de „material”, concret: într-un **fișier** (aflat într-un repertor – „director”) de pe **discul dur** – „harddisk”, situat în acel calculator, **adresa sa în rețea** (a **NU** o confunda cu cea de **poștă electronică** – „e-mail”!!!), putând fi exprimată, de obicei, în paginile WEB prin bine-cunoscuta formă **www.xxx.yy NumeFișier.html** (sau altele similare).

În domeniul arhitecturii și urbanisticii, **sit** înseamnă tot „loc, poziție” și se pronunță și scrie tot SIT și nu „sait”; în arheologie, se zice tot SIT arheologic, nu „sait” și se scrie tot SIT, însemnând tot „loc”; în cristalografie, se scrie tot SIT și se pronunță SIT și înseamnă, de asemenea, „loc”, „poziție” a unui atom etc. în rețeaua cristalografică; ș.a.m.d.

Termenul **SIT**, cuvânt tehnic existent în limba română de vreo sută de ani (derivat și în engleză, ca și în română, din latinul „**situs, situs**”), este mereu „chinuit” și condamnat la **involuție lingvistică** prin împrumutarea scrierii și pronunției engleze de către semidocti, leneși în folosirea dicționarului, complexați, slugarnici, sau snobi.

Ca remediu contra ignoranței, propun consultarea următoarelor documente:

1) „**Dicționar de calculatoare**”, editura „TEORA”,

2) Câteva **tratate** serioase de specialitate privind **rețelele de calculatoare** (ex. „**Securitatea în Interne**”, TEORA, p. 282) sau

3) Reviste tehnice (de exemplu „**PC Magazin**”, nr.9/2003, p.104) și altele care oferă modele corecte de folosire a termenului **sit**.

Limbajul tehnico-științific (de unde este împrumutat un termen în limba vorbită de public și **NU invers!**) impune **rigoare**. Există o mulțime de termeni tehnico-științifici pronunțați greșit de câteva milioane de români mai mult sau mai puțin săraci cu duhul. Dar... **numărul mare de persoane care scriu și pronunță greșit un termen tehnico-științific nu legitimează erorile** (ele ducând adesea la confuzii și chiar la erori de raționament)."

Așa cum am menționat mai sus, s-au primit puncte de vedere din partea unor specialiști, membri ai comitetelor tehnice de standardizare. Mai trebuie să menționez că acestea sunt **puncte de vedere personale** care nu implică instituția pe care o reprezintă. Ele sunt redată în continuare:

Domnul **Mihail POPAZU** (IBM România) are următoarea opinie:

„Sunt întrutotul de acord cu traducerea propusă de d-na Popa, respectiv site = sit.

Pe de altă parte, după cum declară și lingviștii, limba este un organism viu, cu evoluții și involuții, și cu o determinare dată de realități statistice. **Majoritatea** decide asupra termenului utilizat atunci când se referă la un anumit concept sau alcătuire materială, în pofida indicațiilor justificate ale savanților! Multe cuvinte, azi barbarisme, mâine vor deveni termeni comuni. De exemplu, nu cred că astăzi există cineva care își propune să renunțe la termeni ca **software** sau **hardware**, deși pentru acesta din urmă, se mai folosește și echivalentul „ferotanie” în unele exprimări mai licențioase; Cred, de altfel, că atributul de scriere fonetică al limbii române își pierde din ce în ce mai mult baza.

Concluzionând, în ceea ce mă privește, privesc cu egală simpatie și utilizarea termenului „site”, pronunțat *sait*.

Pentru resemnare, amintim că aceste controverse și dezbateri sunt proprii și altor limbi „glorioase”: franceza, germana. Mă îndoiesc că vorbitorii acestora au ajuns sau vor ajunge la o concluzie definitivă, iar pentru consolare, să observăm că și engleza a împrumutat, la rândul său, în trecut (poate și astăzi?) termeni din limbile conviețuitoare, păstrându-le grafia. Globalizarea, bat-o vina!"

Domnul **Prof. Dr. Victor-Valeriu PATRICIU**, secretar științific la Facultatea de Electronică Militară și Sisteme Informatică, din cadrul Departamentului Informatică și Matematică al **Academiei Militare**, are următorul punct de vedere:

„Și eu sunt adeptul termenului *sit*, care există în limba română și care poate fi folosit foarte bine în contextul Internet-ului. Ce ne facem însă cu uzul (termenul *site, site-uri*)? De multe ori, uzul unui cuvânt îl impune în vocabular. Există un avantaj aici: termenul *site* (pronunțat „sait”) are semnificația strictă dată de **net**, pe când pentru *sit* trebuie înțeles din context dacă este vorba de un loc istoric, arhitectonic, de pe net etc., deci este mai dificil de înțeles semantic. Același lucru este valabil și pentru poșta (electronică) și mail-ul, acesta din urmă fiind scurt și direct, cu referire clară la poșta electronică. Francezii, pentru a evita folosirea termenului englez mail, și considerând că termenul francez - *courrier électronique* - este prea lung și nu intră în uz, au propus un termen nou - *courriel* - care a prins destul de bine.

În general, nu se pot impune cuvinte prin interdicții, iar explicațiile vin la noi prea târziu; foarte multă lume folosește deja „site” cu semnificația dată de lumea rețelelor. Mai mult decât folosirea paralelă a celor doi termeni, mă tem că nu se mai poate face altceva.”

Domnul **Dan MATEI**, director al **Institutului de Memorie Culturală** și vicepreședinte al **Asociației Române de Terminologie** (TermRom) oferă, pentru început, două alte exemple, respectiv „software” și „hardware”, care sunt din ce în ce mai puțin utilizate și pentru care, în practica de zi cu zi, se utilizează „soft” și „hard”.

Domnul Matei continuă: „Mă bucur oricând apare o discuție publică pe teme de neologie. Mai mult, amuzant este că în 2002, la unul dintre colocviile asociației noastre, am avut o comunicare care conținea chiar în titlu „dilema” internetică a doamnei Popa.”

Comunicarea despre care vorbește domnul Dan Matei avea ca titlu: „Sit, site, sait? - Dileme în terminologia informatică românească”. Din această comunicare redau mai jos principiile neologice ale lui Sârbu (1997) prezentate în această comunicare:

- Principiul 1: a se evita crearea inutilă de neologisme;
- Principiul 2: a se evita prețiozitățile;
- Principiul 3: a se permite crearea de cuvinte noi prin mecanismele naturale ale limbii;
- Principiul 4: a se încuraja crearea de sinonime;
- Principiul 5: a nu se contrazice obișnuințe deja create;
- Principiul 6: a se evita posibile confuzii.

Domnul **Aurel GRIGORE**, specialist în cadrul firmei **PROVISION** are următoarea opinie:

„Din nefericire, ne-am mai lovit de aspecte de interpretare a unor termeni tehnici care nu aveau un corelativ în dicționarele noastre și s-au adoptat ca neologisme, sau au fost priviți mai mult „beletristic” decât tehnic, pierzându-și, astfel, parțial sensul. Referitor la „romgleză”, sunt suficiente resurse care ajută la evitarea acestui fenomen, prin tratarea cu responsabilitate a sensului din context, și nu a cuvântului în sine.”

Opinia doamnei **Livia ȘTEFAN**, cercetător științific în cadrul **ITC (Institutul pentru Tehnică de Calcul)** este următoarea:

„Consider pertinent punctul de vedere al doamnei Monica Popa, cu justificările aduse din toate domeniile.

Pentru a face însă diferența, rămâne de tradus termenul *web* sau înlocuit cu *Internet* (?), rezultând, astfel, tot o combinație - *sit web*.

Am văzut că termenul *SIT* se utilizează deja în unele situri [web], mai pretențios exprimate în limba română.

Eu personal, din [unele] motive enumerate de doamna Popa și dintr-o înclinație anglofilă, utilizez termenul de *site web* (în combinație), având în vedere că termenul original este **website**.

Nu am nimic împotriva să susținem traducerea de *sit* și în domeniul calculatoarelor. Așa cum a fost asimilată mai nou scrierea de „niciun, nicio”, cu un efort de disciplinare, poate fi asimilat și termenul de *sit* în domeniul aplicațiilor web.”

Domnul **Mihai ENĂTESCU**, director la **ENĂTESCU CONSULT**, are următorul punct de vedere:

„Eu sunt consecvent. Am învățat niște reguli de la bunica mea, profesoară de limba română. Se fac multe confuzii în detrimentul unității lingvistice și mai ales în cel al legăturilor cu originile limbii române.

Dacă accept că limba a preluat termenul „sait” și l-a atribuit termenului englezesc „site”, atunci să se scrie în românește: „sait”. Faptul că **Dicționarul Ortografic, Ortoepic și Morfologic (DOOM) 2** distruge o regulă esențială, din dorința de a ne desființa treptat limba, aceea a scrierii fonetice, nu mă împiedică să-mi amintesc că termenul *sit* este tot de proveniență englezească și există în românește de foarte mult timp.”

Dacă am vota ponderat, votul meu ar fi:

Termen	Traducere	Pronunție	Punctaj
site	sit	sit	7
site	sait	sait	2
site	site	sait	1

Doamna **Floarea BAICU**, director de management integrat al **CONSIS PROIECT**, consideră că:

„... termenul „site” cu pronunția „sait” face parte deja din limbajul specialiștilor și înlocuirea cu „sit” ar putea genera confuzii, cel puțin în informatică. În arheologie este altă problemă.”

Domnul **Răsvan STĂNESCU**, director pentru calitate la **Business Information Systems (BIS)**, este de părere că:

„... „site” cu pronunția „sait”, s-a cam încetățenit pentru termenul în discuție, așa cum „sit” este

Terminologie

familiar pentru „loc arheologic” (și cred că este bine să fie termeni diferiți).

Inconvenientul constă în faptul că, pronunțând altfel decât scriem, încălcăm o regulă de bază a limbii române și intrăm în discuție cu lingviștii. Pentru rezolvarea acestei probleme, poate că aceștia se vor convinge de necesitatea apariției unor astfel de excepții.

Exemple de alte „excepții” care s-au înrădăcinat (în ciuda protestelor lingviștilor) și care pe mine mă deranjează:

„reabilitare”, folosit la „repararea” drumurilor;
„deservire”, utilizat în sensul pozitiv, nu negativ, cum e de fapt.

Oricum am da-o, globalizarea impune adoptarea termenilor din limba engleză (într-o prima fază ...).

Doamna **Ioana VINTILĂ RĂDULESCU**, director adjunct la **Institutul de Lingvistică al Academiei Române**, consideră că:

„de fapt nu este vorba de o traducere, ci de o echivalare.

A folosi în informatică *site* pronunțat [sait] nu este o dovadă de incultură etc. Poate, cu timpul, *sit* se va impune și în informatică. Sau poate *sait*, scris cum se pronunță, ca să se deosebească de celelalte.

Deocamdată nu. Vom vedea. Limba nu este un automat.”

Domnul **Cristian SECARĂ**, de la **MAGIC FOX MEDIA**, are următorul punct de vedere:

„Eu înclin spre acceptarea cuvintelor de împrumut atunci când este vorba despre un concept [nou]. Prin contrast, înclin spre forțarea traducerilor

existente atunci când este vorba despre lucruri concrete, materiale (obiecte).

Exemple de concepte: *supermarket*, *mall*, *home cinema*, *internet*, *[talk]show*, etc.. Poate că mai există și excepții: dacă mă refer la obiecte, *keyboard* este tastatură, dar *mouse* este mouse sau maus și nu șoarec (sau mausul de la calculator este de fapt un concept? Nu-mi dau seama acum).

Pe scurt, „lăsați poporul să decidă” și mă tem că poporul deja a decis ... (ca să nu zic că „site” este deja și în DOOM). Ce nu prea înțeleg eu este de ce nu se oficializează fonetizarea la Pruteanu, adică să fie scris *sait*. Iar *sit* să rămână cu sensul de „cadru, imaș, izlaz, pășune, peisaj, privesște, scenă, tablou, vedere” (conform <http://dexonline.ro>).

În final, îmi permit să reproduc și punctul de vedere al domnului profesor **George PRUTEANU** (menționând, după cum solicită autorul, și link-ul (?) la care poate fi găsit acest punct de vedere: <http://www.pruteanu.ro/91info-00-index-big.htm>):

„Am folosit termenii *sait* (*un sait, două saituri*), și nu variantele *sit* sau *site* din următoarele motive: *sit* trebuie păstrat cu specializarea sa din domeniul arheologiei etc.: „*un sit arheologic important se află în zona Sarmisegetusa*”; varianta *site* o găsesc desuetă în 2003, când un *sait* pe Internet a încetat să mai fie ceva „exotic” sau de import, încât să fie nevoie să păstrăm forma din limba de origine. Logic și firesc mi se pare să scriem conform legităților limbii române, adică așa cum pronunțăm (în situațiile în care acest lucru este perfect posibil), așa cum am făcut de-a lungul timpului și cu tramvai (*tramway*), pulover (*pull-over*), henț (*hand's*), meci (*match*), trenți (*trench-coat*), closet (*water-closed*) și nenumărate altele. Aceași explicație și pentru **computer**. În privința lui **design**, aș înclina spre folosirea formei cu cetățenie română *dizain*, dar fiind vorba de un cuvânt (încă) de specialitate, nu unul cu adevărat „popular”, admit că e utilizabil, fără strîmbătură, și xenismul respectiv. (v. și *sait*, *maus*, *clic*).”

Deveniți membru ASRO ACUM!

Asociația de Standardizare din România este conform legii singurul organism autorizat din țară care vă poate oferi standardele europene adoptate în ultima perioadă în număr foarte mare (peste 10 000) precum și standardele române originale sau cele internaționale ISO, CEI adoptate, aflate în colecția națională de standarde, care, în acest moment, are peste 27 000 de standarde în vigoare.

Indiferent de mărimea companiei dvs., asigurați-vă că standardele își joacă importantul lor rol în succesul afacerii pe care o dețineți.

Procurați-vă din timp standardele necesare activității dumneavoastră!
Noi vă ajutăm să o faceți în condiții avantajoase.

ACUM vă este oferită oportunitatea de a deveni membru ASRO, care vă aduce numeroase avantaje financiare.

Cu numai **250 €**, cotizația anuală, membrii beneficiază de următoarele reduceri și gratuități:

GRATUIT, veți primi principalele publicații din domeniul standardizării:

- Abonament la revista "Standardizarea";
- Abonament la Buletinul Standardizării;
- Catalogul Standardelor Române pe CD.

Alte facilități:

- 25% din prețul abonamentului la standardele române;
- 25% din tariful perceput certificării produselor dvs;
- 10% din tariful cursurilor organizate de ASRO;

GRATUIT, beneficiați de instruirea responsabilului cu standardizarea din firma dvs.

În plus, veți beneficia de ultima noastră ofertă, și anume **Serviciul de Creditare**, prin care veți avea acces la credite după cum urmează:

- La vânzarea de standarde, până la plafonul de 300 €;
- La cursurile organizate de ASRO, până la plafonul de 500 €.

Consultați site-ul ASRO www.asro.ro pentru informații suplimentare.

Contactați-ne ACUM pentru a beneficia și dvs. cât mai repede de toate avantajele de care se bucură membrii ASRO!

Organisme internaționale de standardizare

ISO – Organizația Internațională de Standardizare (înființată în 1947)

Domenii de activitate: elaborare de standarde pentru produse și servicii în domeniul neelectric (servicii, construcții, chimie, agricultură, standarde fundamentale, produse de uz casnic și timp liber, inginerie mecanică, materiale metalice, materiale nemetalice, sănătate, mediu și protecția vieții, transport și ambalaje) și tehnologia informației (JTC 1) și sisteme de certificare și acreditare.

Număr de membri: 100 membri, 56 asociați

Număr de comitete tehnice: 175

Număr de standarde în vigoare: 15 083

CEI – Comisia Electrotehnică Internațională (înființată în 1907)

Domenii de activitate: elaborare de standarde pentru produse și servicii în domeniul electric (standarde generale în electrotehnică, electronică, inginerie electrică), sisteme de certificare și acreditare.

Număr de membri: 51 membri, 12 asociați

Număr de comitete tehnice: 174

Număr de standarde în vigoare: 6 155

ITU – Uniunea Internațională pentru Telecomunicații (înființată în 1865)

Domeniu de activitate: telecomunicații

Număr de membri: 189 de state membre, 620 de membri clasificați pe sectoare de activitate și 100 de membri afiliați

Organisme europene de standardizare

CEN – Comitetul European de Standardizare (înființat în 1961)

Domenii de activitate: elaborare de standarde pentru produse și servicii în domeniul neelectric (servicii, construcții, chimie și agricultură, standarde fundamentale, produse pentru casă și timp liber, inginerie mecanică, materiale metalice, materiale nemetalice, sănătate, mediu și protecția vieții, transport și ambalaje), sisteme de certificare și acreditare.

Număr de membri: 29 membri, 5 afiliați

Număr de comitete tehnice: 289

Număr de standarde în vigoare: 11 485

CENELEC – Comitetul European de Standardizare pentru Electrotehnică (înființat în 1973)

Domenii de activitate: elaborare de standarde pentru produse și servicii în domeniul electric (standarde generale în electrotehnică, electronică, inginerie electrică), sisteme de certificare și acreditare.

Număr de membri: 29 membri, 7 afiliați

Număr de comitete tehnice: 78

Număr de standarde în vigoare: 5 562

ETSI – Institutul European de Standardizare pentru Telecomunicații (înființat în 1993)

Domenii de activitate: elaborare de standarde pentru produse și servicii în telecomunicațiilor și sisteme de certificare și acreditare.

Număr de membri: 621 din 56 de țări

Număr de comitete tehnice: 32

Număr de standarde în vigoare: 13 864

ASOCIAȚIA DE STANDARDIZARE DIN ROMÂNIA – ASRO

ADRESĂ POȘTALĂ: Str. Mendeleev, nr. 21-25, 010362, sector 1, București, ROMÂNIA,

e-mail: vanzari@asro.ro, marketing@asro.ro, www.asro.ro

Secretariat Director General: Tel: 316 32 96, Fax: 316 08 70

Direcția Standardizare: Director: Tel/Fax: 315 58 70; Tel: 310 43 08, 310 43 09, 312 47 44

Direcția Publicații: Director: Tel: 316 77 24

Serviciu vânzări-abonamente: Tel: 316 77 25, Fax: 317 25 14, 312 94 88

Birou Cooperare Internațională: Tel: 316 77 26

Birou Imagine și Relații Parteneriale: Tel: 312 94 89

Centrul pentru schimb de informații: Tel: 316 99 76

Serv. Formare profesională: Tel/Fax: 313 55 26

Organismele de Certificare: Tel: 313 55 16

Marketing-Redacție, Drepturi de autor: Tel: 316 99 74

Biblioteca ASRO: Tel: 230 73 20; 230 36 60/1482; 314 34 00/1482

Biblioteca electronică: 316 77 25